საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს რესპუბლიკა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ორგანო

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. № 193 (213) პარასკევი, 4 ოქტომბერი, 1991 წელი ფასი 10 კაპიკი

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტში

საქართველოს ვაჭრობის სამინისტროსთან სამეურნეო ანგარიშიან საწყისებზე შექმნა მარკეტინგის რესპუბლიკური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი. ამის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღეს 2 ოქტომბერს გამართულ რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მორიგ სხდომაზე.

ახალი ინსტიტუტი ხელს შეუწყობს რესპუბლიკაში საბაზრო სტრუქტურების შექმნას, მარკეტინგული საქმიანობის გაშლას, განახორციელებს ბაზრის კომპლექსურ გამოკვლევას, შეისწავლის მისი განვითარების პერსპექტივებს. თავის სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას იგი წარმართავს სახელშეკრულებო ურთიერთობათა საფუძველზე.

მინისტრთა კაბინეტმა დააკმაყოფილა გერმანული ფირმის „ნელოპის" და საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის ხელმძღვანელობის თხოვნა იმის შესახებ, რომ ამ ფირმამ თავისი წარმომადგენლობა გახსნას ქალაქ თბილისში.

მიღებულია წინადადებანი საზღვარგარეთელ პარტნიორებთან ორი ახალი ერთობლივი საწარმოს შექმნის შესახებ. ერთ-ერთი მათგანი თბილისში შექმნა საწარმოო-კომერციულმა ფირმამ „ეგრისმა" — თურქეთის ფირმის „ქართული ტურიზმის ექსპორტ-იმპორტის" მონაწილეობით. მეორეა საქართველო-ინგლის-უნგრეთის ერთობლივი საწარმო „იპა", რომელიც რუსთავში შექმნეს საწარმო გაერთიანება „ქიმბოჭკომ", ინგლისურმა ფირმა „მანიდა ლ.ტ.დ."-მ და უნგრულმა ფირმამ „ჰარელ-კ"-მ.

სხდომაზე განიხილეს აგრეთვე რესპუბლიკაში ზოგიერთი სახეობის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების ფასების მოწესრიგების, ცალკეული ოჯახების საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად საკარმიდამო მიწის ფონდში მცხეთის, ბორჯომისა და თეთრი წყაროს რაიონებში ფართობების გამოყოფის საკითხები, აგრეთვე რესპუბლიკის სოციალურ-ეკონომიკური ცხოვრების სხვა საკითხები.

საქინფორმი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბრძანებულება

მ. ა. თოდუას აკ. წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს მაგალი არის ძე თოდუა ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოვალეობის შემსრულებლად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზვიად გამსახურდია.

თბილისი. 1991. წლის 8 ოქტომბერი.

ამა წლის 30 სექტემბერს დუშეთის რაიონის სტუდენტთა საკრებულოს ინიციატივით მოიწვიეს დუშეთში არსებული პოლიტიკური პარტიებისა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციის წარმომადგენელთა შეხვედრა და მიიღეს შემდეგი

განცხადება

[illegible]

...გორც თვითონ ქართველს. საქართველოში შექმნილი დაძაბული სიტუაციის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, დღეს კვლავ ასეთი ტრაგედიისკენ მივექანებით. ძმათამკვლელი ომისგან ღმერთმა დაგვიფაროს. და თუ მოხდა, ისიც უნდა ვიცოდეთ, რომ გამარჯვებული არავინ დარჩება. დამარცხდება სრულიად საქართველო.

...ლის გადარჩენა.

როდესაც სიტუაცია განიმუხტება, მხოლოდ მაშინ შეიძლება საღი გონებით განვსაჯოთ მომხდარი მოვლენები.

სადაც იარაღია, იქ დემოკრატიაზე ლაპარაკი არ შეიძლება. ყველა კონფლიქტის მოგვარების ერთადერთი გზა კონსტრუქციული დიალოგია და არა იარაღი.

დუშეთის რაიონის სტუდენტთა საკრებულოს თავმჯდომარე ბიჭო ჩოხელი, წევრი ზურაბ არაბული, ჰელსინკის კავშირის დუშეთის ორგანიზაციის წევრი ზურაბ ოჩიაური, ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირის დუშეთის ორგანიზაციის თავმჯდომარე დავით ვერძეული, ღვთისმშობელთა კავშირის (ინვალიდთა ასოციაციის) ორგანიზაციის თავმჯდომარე ერეკლე ჩხუტიაშვილი, მოადგილე მურმან ხოსროშვილი, მერაბ კოსტავას საზოგადოების წევრი გიორგი ხუციშვილი, მწვანეთა მოძრაობის წევრი ბელა ჭეიძე, ქალაქ დუშეთის საკრებულოს გამგებელი ჟ. ხოსრუაშვილი.

შოთა ნიშნიანიძე

მანდილი

ქალის თმის სარჭი რატომ გდია ბარიკადაზე?
ბრალი პალიტრას!
ბრალი რითმებს!
ბრალი კადანსებს!

ტანოტატანოს გიმღეროდა ერთდროს ბესიკი
და თქვენი ხოტბა გადმოჰქონდა ორბებს რიალით.
ეგ კი არადა
ზედ წამწამზე სიზმრად ეჯექი,
დილით როგორც კი იღვიძებდა ორბელიანი.

სიზმარი ვნახე:
ქართვლის დედას ვარსკვლავნი ესხა,
ამორძალივით ცხენზე იჯდა ხახულის ფრესკა.

სად დაიკარგა სათნოება და მოკრძალება,
ანგელოზები რამ აქცია ამორძალებად?

ჯობდა ბოსტანში ჩაემუხლათ ანდა აკვანთან,
თორემ ქაქანით საქართველო გამოთაყვანდა.

ღმერთო, რა მესმის... რას ყვირიან ეს ავყიები:
— მარილის ტყვიები ქალბატონებს,
მარილის ტყვიები!

დენთის ღრუბელი კლოუნივით მოხტის ცირკიდან,
დენთის ღრუბელი იწეწება ბამბად... ბოლ-ნისლად...
თავისუფლების ბროლის კოშკი (რაღად მიკვირდეს!)
თავზე გვენგრევა, ვით გოდოლი ბაბილონისა.

დროშის ტარზეა სიძულვილი... სიტყვა უშვერი...
დროშის ტარზეა კბილთა ღრჭენა... ქიშპი... ქადილი...
ქალის მანდილი მოსისხარებს ველარ უშველით...
. . . .
უფლის დედაო,
ჩამოაგდე შენი მანდილი!..

1991 წლის 3 ოქტომბერი.

მიტინგები

მთავრობის სახლთან

[illegible]

— ჩვენ, ეგრეთ წოდებულმა „პუტჩისტებმა", — განაცხადა 3 [illegible]

ტელევიზიისთან

[illegible]

...დეპუტატების მონაწილეობით. საჭიროდ მიგვაჩნია აგრეთვე რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრე- [illegible]

...რტიის აქცია, რომელთა მოთხოვნებიც საზოგადოებრიობისათვის ცნობილია.

1991 წლის 2 ოქტომბერს ამიერკავკასიის რკინიგზის სადგურ დიდუბის ტერიტორიაზე მომხდარი აფეთქების შედეგების შემსწავლელი საგანგებო ჯგუფისაგან

2 ოქტომბერს მომხდარ შემთხვევასთან დაკავშირებით საგანგებოდ შექმნილი ჩვენი ჯგუფის მიერ ჩატარებული წინასწარი მოკვლევით დადგინდა შემდეგი:

1991 წლის 2 ოქტომბერს დილის 7 საათსა და 15 წუთზე სადგურ დიდუბეში შემოვიდა და დადგა სამხედრო საბრძოლო ტექნიკით დატვირთული ეშელონი № 100/9635, რომელიც მოძრაობდა 29-ე თანრიგით დონეცკის ოლქის სადგურ არტიომოვსკიდან მარნეულის მიმართულებით. სამხედრო ტვირთი ჩატვირთული იყო 11 ვაგონში, ხოლო მეთორმეტე ვაგონში იყვნენ ამ ეშელონის სამხედრო დაცვის წარმომადგენლები ოთხი კაცის შემადგენლობით. მათივე განმარტებით ვაგონში ჩატვირთული იყო საბრძოლო რაკეტები ე. წ. ნაკეთობა № 57.

ზემოაღნიშნული ეშელონი ჯერჯერობით დაუდგენელი მიზეზით თითქმის ორი საათის განმავლობაში იდგა ხალხმრავალ და მჭიდროდ დასახლებულ ტერიტორიაზე (მეტროს სადგური, ავტოვაგზალი, სავაჭრო და კვების ობიექტები, მსხვილი დაწესებულებები და სხვა).

ეშელონის სამხედრო დაცვის უფროსის, უფროსი ლეიტენანტის პარშინის განმარტებით, მან ჯერ კიდევ აფეთქებამდე რამდენიმე ხნით ადრე შენიშნა პირველი ვაგონიდან ამომავალი კვამლი, რაც აცნობა სადგურ დიდუბის მორიგეებს. მიუხედავად ამისა 9 საათსა და 10 წუთზე დაიწყო ვაგონების ინტენსიური აფეთქება, რომელიც ერთ საათზე მეტ ხანს გაგრძელდა.

თბილისის არასაუწყებო დაცვის უფროსმა სერჟანტმა დურმიშხან ხუციშვილმა დილის ათი [illegible]

საათისთვის ღრმაღელის (ნაძალადევის) მილიციის სამორიგეოში წარადგინა აფეთქებული მატარებლის დაცვის სამი ჯარისკაცი: მიხაილოვი, ანიმეტოვი და მამინი. მათ დაადასტურეს დაცვის უფროსის პარშინის განმარტება მომხდარი ფაქტის გამო. მათთანვე საუბარში გაირკვა, რომ მოქალაქეთა შორის გავრცელებული ჭორი, თითქოს სამხედროებმა თვითონ ატეხეს სროლა, სინამდვილეს არ შეეფერება.

ჯანდაცვისა და სოცუზრუნველყოფის სამინისტროს მონაცემებით, საღამოს 17 საათისთვის ქალაქის სტაციონარებში მოიყვანეს 24 დაშავებული ადამიანი. მათგან ერთი ამოუცნობი მამაკაცის გვამი; თორმეტი ავადმყოფი ჰოსპიტალიზირებულია სხეულის სხვადასხვა სიმძიმის დაშავებით (ერთი მძიმე მდგომარეობაში), 11 აღმოუჩინეს ამბულატორიული დახმარება.

აფეთქების შედეგად საბრძოლო იარაღის ნამსხვრევები მიმოფანტულია რამდენიმე ასეული მეტრის რადიუსით, დაზიანებულია მეტროს სადგური „დიდუბე", მთლიანად დაიწვა მიმდებარე ტერიტორიაზე განლაგებული სავაჭრო ობიექტები, ჩამსხვრეულია საცხოვრებელი სახლებისა და დაწესებულებების მინები, მნიშვნელოვანი ზარალი მიადგა რკინიგზის სხვა ობიექტებსაც.

ზემოთ აღნიშნულ ფაქტთან დაკავშირებით სამართალდამცავმა ორგანოებმა აღძრეს სისხლის სამართლის საქმე და მიმდინარეობს გამოძიება, რომელიც უახლოეს დღეებში მოგვაწვდის ამომწურავ ინფორმაციას.

1) საქართველოს სატრანსპორტო შინაგან საქმეთა სამმართველოს უფროსის მოადგილე, პოლკოვნიკი ვ. ნათელაშვილი.

2) საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის სატრანსპორტო განყოფილების უფროსი, პოლკოვნიკი მ. ლაღიძე.

3) საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის საგამოძიებო განყოფილების უფროსი, პოდპოლკოვნიკი თ. ქარქაშაძე.

4) თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენელი, პოლკოვნიკი დ. ბარბაქაძე.

5) უზენაესი საბჭოს წევრი ა. კალაძე.

6) ღრმაღელის შსს რაიგანყოფილების უფროსი, პოდპოლკოვნიკი ვ. მეტრეველი.

7) საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის ღრმაღელის რაიგანყოფილების უფროსი, პოლკოვნიკი ტ. ვარდანაშვილი.

8) სადგურ თბილისის სამხედრო კომენდატის მოვალეობის შემსრულებელი, მაიორი ს. შალდუნოვი.

9) საქართველოს რესპუბლიკის ჯანდაცვისა და სოცუზრუნველყოფის სამინისტროს ქ. თბილისის ჯანდაცვის სამმართველოს წარმომადგენელი თ. კოხრეიძე.

1991 წლის 2 ოქტომბერი, 17 საათი.

აფეთქების შემდეგ: დღე მეორე

[illegible]

...გორიულად უარყო ხმები, თითქოს ტრაგედიის შედეგად ბევრნი დაღუპულიყვნენ.

— გარდაიცვალა ერთი კაცი, — განაცხადა მან. — სხვათა შორის, მისი პიროვნება ამოცნობილია. იგი თბილისელია, 43 წლის ზურაბ მელაძე.

საქინფორმი.

სიცრუის პასუხად

„საქართველოს რესპუბლიკის" 2 ოქტომბრის ნომერში გამოქვეყნდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა ერთი ჯგუფის მიმართვა საქართველოს მოსახლეობისადმი. „მიმართვა" ასე მთავრდება: „სიყვარულმა უნდა აგვამაღლოს შურსა და მტრობაზე, გაგვაერთიანოს საქართველოსათვის — ერთიანი, პარლამენტური, დემოკრატიული და თავისუფალი საქართველოსათვის". კარგი მოწოდებაა, მაგრამ ვიდრე სიყვარული დაიწყებდეს თავის ჯადოსნურ მოქმედებას, ჯერ სიმართლემ უნდა იზეიმოს გამარჯვება. აკი ამის აუცილებლობაზე თქვენსავე „მიმართვაშია" ლაპარაკი. „სრული სიმართლე არ იცითო", — მიმართავთ თანამემამულეებს და ჰპირდებით, რომ იტყვით სიმართლეს, მხოლოდ სიმართლეს და არაფერს, გარდა სიმართლისა. სამწუხაროდ, პირობის აღსრულება ვეღარ შეძელით, რადგან სიცრუესა და სიყალბეზე დაყრდნობით წარმოუდგენელია სიმართლის მტკიცება. ჩვენც სწორედ ობიექტური სურათის აღდგენის მიზნით საჭიროდ ჩავთვალეთ თქვენი ზოგიერთი გაუგონარი დეზინფორმაციის მხილება.

მაშ ასე, მივყვეთ „მიმართვის" ტექსტს. დაე, პირუთვნელმა მკითხველმა განსაჯოს მტყუან-მართალი და მიუდგომლად გამოიტანოს შესაფერისი დასკვნები.

„მიმართვის" ავტორები მოსახლეობის გასაგონად აცხადებენ: „ცალმხრივი ინფორმაცია თქვენ არ გაძლევთ საშუალებას გააკეთოთ სწორი დასკვნები და სწორედ ამიტომ საქართველოს მოსახლეობის ერთი ნაწილი უკმაყოფილებას გამოხატავს ოპოზიციის მიმართ". ნება გვიბოძეთ შეგეკითხოთ: თუკი მოსახლეობის „ერთი ნაწილის" უკმაყოფილება ოპოზიციის მიმართ მხოლოდ „ცალმხრივი ინფორმაციით" არის გამოწვეული, რატომ არ იქცა „მეორე ნაწილი" ამავე ცალმხრივობის მსხვერპლად? ხომ არ უნდა ვიფიქროთ, რომ „მეორე ნაწილი" სულ სხვა „ცალმხრივ ინფორმაციაზე" დაყრდნობით დადგა ოპოზიციის გვერდით და დაუპირისპირდა ხელისუფლებას? იქნებ ისიც უარყოთ, რომ ჩვენში უამრავი ოპოზიციური გაზეთი გამოდის, სადაც მხოლოდ არაჩვეულებრივი „ცალმხრივობით" აღბეჭდილი მასალები ქვეყნდება და ვრცელდება მთელ საქართველოში... უფრო მეტიც: ზოგიერთებს თავისი სამშობლოც ეცოტავებათ და „საკავშირო" თუ უცხოური ტრიბუნებიდან ისვრიან ლაფსა და ტალახს. ბოლოს და ბოლოს, უზენაესი საბჭოს გაზეთში თქვენი „მიმართვის" დაბეჭდვა არაფერზე მეტყველებს? ნუთუ ისიც არაფერს ნიშნავს, რომ თქვენს მიერვე მოწონებული პრესის კანონის სრული უგულებელყოფით გაზეთ „განათლებაში" გამოქვეყნდა თ. სიგუას წარმოუდგენელი ცილისწამებით აღსავსე გამოსვლა. სად, რომელ დემოკრატიულ სახელმწიფოში ნახავთ სიცრუისა და დეზინფორმაციის მსგავს ფეიერვერკს? ვინ აგებს პასუხს იმის გამო, რომ სასტიკად შეურაცხყვეს არა მარტო ხელისუფლების ესა თუ ის წარმომადგენელი, არამედ მთელი საქართველო... თქვენ ყოვლად უაზრო განგაში ატეხეთ იმის გამო, რომ თითქოს 19-21 აგვისტოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა „კაპიტულანტური" პოზიცია დაიკავა, რაკი ფეხზე არ დააყენა საქართველოს მთელი მოსახლეობა და არ ჩაითრია იგი სამარცხვინო ფარსში. ქართველმა ერმა სწორად შეაფასა რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის მაშინდელი მოქმედება. შემდეგ იანაევთან არარსებული ალიანსის სატყუარათი სცადეთ ხალხის მოტყუება, მაგრამ არაფერი გამოგივიდათ. თქვენი ეს მორიგი სიცრუე თვით „იზვესტიამაც" უარყო. ის კი დაგავიწყდათ, ე. წ. „რადიკალურად შეურიგებელი ოპოზიციისათვისაც" დაგესვათ დაახლოებით ამგვარი შეკითხვა: „თქვენ რატომღა სდუმდით 19-21 აგვისტოს? ნუთუ თქვენც იანაევს შეეკარით, ოპოზიციონერებო?" მაგრამ მსგავსი შეკითხვა, ცხადია, არავისთვის დაგისვამთ, სიმართლისადმი სწორედ თქვენი ცალმხრივი, ტენდენციური და დემაგოგიური დამოკიდებულების გამო. ის, რომ „მიმართვის" ავტორებს წესად გაუხდიათ სიცრუის ქადაგება, შემდეგი სიტყვებიდანაც კარგად ჩანს: „21 სექტემბერს, დღის 5 საათზე რესპუბლიკის მოედნიდან მთავრობის სასახლისკენ გაემართა მშვიდობიანი ხალხმრავალი მანიფესტაცია... მიზანი იყო ერთი — შეერთებულიყო ბარიკადების სხვადასხვა მხარეს მდგომი საქართველო, გამართულიყო საერთო მიტინგი"... თურმე ნუ იტყვით და, „ბარიკადების მეორე მხარეს" არ მდგარან შეიარაღებული ადამიანები, არ გაისმოდა ხელისუფლების ძალით დამხობის მოწოდებები, არ „აურჩევიათ" პრეზიდენტი და სხვა „თანამდებობის პირები"... თურმე „ამ „მშვიდობიან მანიფესტაციას" წინ არ მოუძღოდა მძიმეწონიანი ავტომანქანა, რომელიც ხალხის ნაკადში შეიჭრა და ლამის გადათელა მთავრობის მხარდამჭერი მომიტინგეები. „მშვიდობიანი მანიფესტანტები" თურმე „მშვიდობიანად" გაჰყვიროდნენ შეურაცხმყოფელ გამოთქმებს და ასევე „მშვიდობიანად" იტაცებდნენ ავტობუსებს... კი მაგრამ, ღმერთი აღარაა? ნუთუ მუდამ ამგვარი „სიმართლით" ირჯებიან „მიმართვის" პატივცემული ავტორები? ნუთუ შეიძლება თვალებში ნაცარი შეაყარო ათიათასობით ადამიანს და განაცხადო: „მთავრობის სასახლესთან მისულ დემონსტრანტთა მხრივ არავითარ ექსცესს ადგილი არ ჰქონიაო".

რაკი თანამიზნავრად სიცრუე გაუხდიათ, „მიმართვის" ავტორები დეზინფორმაციის სულ უფრო მსხვილ დოზას სთავაზობენ „საქართველოს მოსახლეობას". აი, ერთი მათგანი. „ღვთისმშობლის ღამეს, დაახლოებით სამ საათზე, რუსთაველის გამზირზე მჯდომარე აქციის მონაწილე ახალგაზრდობასთან ხელისუფლების მოწოდებით მთავრობის სახლიდან მოვიდა ხუთი ათასამდე კაცი", რომელთაც, თურმე სასტიკად დაარბიეს რუსთაველის გამზირზე უწყინრად მჯდომარე ახალგაზრდები. „მასაში" ყოფილა „სამოქალაქო ფორმაში (?) ჩაცმული შეიარაღებული ნაწილი". „მიმართვის" ავტორებს რატომღაც „გამორჩენიათ" რუსთაველის გამზირზე აღმართული „ბარიკადები" — ქართველთა გამთიშველი ბარიერი. კი მაგრამ, წელან არ გვითხრეს, რესპუბლიკის მოედნიდან 21 სექტემბერს იმიტომ დაიძარით, რომ ეს ბარიერი მოგვეხსნა, რათა „შეერთებულიყო ბარიკადების სხვადასხვა მხარეს მდგომი საქართველოო"? რამ შეუშალათ ხელი ამ კეთილშობილური მიზნის შესრულებაში? სანამ მთავრობის სახლთან ყიჟინითა და მუქარით მობრძანდებოდნენ, რად არ აიღეს ბარიკადები? მათ კი ის არ გააკეთეს, რადგან 21 სექტემბერს სულ სხვა მიზნით მოვიდნენ მთავრობის სახლთან და იმჟამად იქ შეკრებილმა ათასობით ადამიანმა თავად იხილა, რა „შეერთების" სურვილი ამოძრავებდათ „რესპუბლიკის მოედნელ" გაავებულ მანიფესტანტებს. ამის საპასუხოდ 22 სექტემბერს მთავრობის სახლიდან მართლაც დაიძრა მრავალრიცხოვანი მასა ადამიანებისა. მათი მსვლელობა იყო ნამდვილად მშვიდობიანი. ისინი მიემართებოდნენ შეურაცხმყოფელი შეძახილების გარეშე. ისმოდა მხოლოდ „საქართველო! საქართველო!" ეს იყო მშვიდობიანი, შემრიგებლური მანიფესტაცია. მაგრამ, უიარაღო დემონსტრანტებს ბარიკადებიდან მოულოდნელად დაუშინეს ქვები, რკინის ნივთები და მომწამვლავი გაზის ბალონები. სამწუხაროდ, ეს ჩაიდინეს ბარიკადებზე მყოფმა ახალგაზრდებმა. მიმართვის ავტორებმაც სწორედ ამიტომ აუარეს გვერდი „ბარიკადებს" და საქმე ისე წარმოგვიდგინეს, თითქოს შეიარაღებული ხალხი თავს დაესხა რუსთაველის გამზირზე მჯდომარე აქციის „მოკრძალებულ მონაწილეებს". „ნიადაგ 2 სექტემბრის ინციდენტზე გაჰყვირით, მაგრამ სამარცხვინოდ აყალბებთ ამ ფაქტსაც და „თელასზე" განხორციელებულ თავდასხმასაც.

აშკარაა, რომ მიმართვის ავტორებს განსაკუთრებით აღიზიანებთ საქართველოში მიმდინარე ანტიდემოკრატიული აქტების კომუნისტურ პუტჩად აღიარება, არადა, სიმართლეს ვერსად გაექცევით. ფაქტები თავად ღაღადებენ, რომ „ბარიკადების მეორე მხარეს" თავი მოიყარეს ყოფილმა კომუნისტურმა და კომკავშირულმა აქტივისტებმა, რომელთაც მიიმხრეს უკანონო შეიარაღებული ნაწილი, გვერდით ამოიყენეს ლენინური და კომკავშირული პრემიების ლაურეატი მცირერიცხოვანი ჯგუფი ინტელიგენციისა და განიზრახეს დემოკრატიული წესით არჩეული ხელისუფლების ძალადობით დამხობა. დიახ! ეს არის სახელმწიფო გადატრიალების აშკარა მცდელობა, პუტჩი და რომ არა ხელისუფლებისადმი საქართველოს მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის მხურვალე მხარდაჭერა, ისინი სამოქალაქო ომის სისხლიან ფურცელს ჩასწერდნენ ჩვენს ისტორიაში. შექმნილი მდგომარეობის უფრო ვრცელი და საფუძვლიანი ანალიზი აუცილებლად მოხდება. ამჟამად კი მიმართვის ავტორებს მათსავე მოსაზრებას შევახსენებთ: „საქართველოს ყველაზე დიდი მტერი მლიქვნელი და მლიქვნელობაა, ყველაზე საშიში ის კაცია, რომელსაც თანამდებობა უჭირავს ან ისწრაფვის მისკენ შურისძიებით და შურისძიებისათვის".

მრავალწლიანი პირადი [illegible] ცდილებით ამ თვალსაზრისს [illegible] ქტიკულად ადასტურებენ სწორ[illegible] „ბარიკადების მეორე მხარეს" მყოფთა „საქმ[illegible]ნი საგმირონი". და თუ მიმართვის ავტორებს სიცრუის სამსახური მაინცდამაინც დაჟინებით არა აქვთ გადაწყვეტილი, დროა გარშემო მიმოიხედონ და შეაფასონ, სად ან ვისთან დგანან. თავს ამაოდ ნუ მოიტყუებთ, რომ ხელისუფლებას იძულებით ჩამოჰყავს „სოფელი", რათა იგი „ქალაქს" დაუპირისპიროს. შეგახსენებთ, და ეს თქვენც კარგად იცით, რომ თანადგომა იმთავითვე გამორიცხავს იძულებას. ნურც ინტელიგენციის გაღიზიანების იმედი გექნებათ. ნამდვილი ინტელიგენცია არც ახლა და არც წარსულში, კომუნისტური რეჟიმის მძვინვარების დროს, არასოდეს ყოფილა მლიქვნელი, არასოდეს ისწრაფოდა თანამდებობისკენ „შურისძიებით და შურისძიებისათვის". ინტელიგენტი წარსულშიც და აწმყოშიც ქმნიდა და ქმნის მაღალ სულიერ ფასეულობებს, არ თესავს ღვარძლს, ძმას ძმაზე არ ამხედრებს.

უკანასკნელ ერთ წელიწადში საქართველომ მძიმე და რთული გზა განვლო. იყო შეცდომებიც, მაგრამ არა საბედისწერო და არა გამოუსწორებელი. მთელი ჩვენი ძალისხმევა, უწინარეს ყოვლისა, სწორედ პოზიტიურ ღირებულებათა დამკვიდრებისაკენ უნდა [illegible]მართოთ. უნდა ვაშენოთ და[illegible]კიდებელი, დემოკრატიული საქართველო. აი, მიზანი, რისთ[illegible] აქამდე ვიბრძოდით და ვი[illegible]ლებთ მომავალშიც.

გურამ პეტრიაშვილი, ბიძინა ჩოლოყაშვილი, გივი თაქთაქიშვი[illegible] [illegible]ლვა აბზიანიძე, გაიოზ კორძაძე, ვიქტორ დომუხოვსკი, მაია მაჭავარიანი, იური ბურკა[illegible] [illegible] მელაძე, თენგიზ ჩაჩავა, გოგი ჩიქავა, ჯემალ იონათამიშვილი, ირაკლი ჩხეიძე, ავთანდი[illegible]ენაძე, მაია თომაძე, მერაბ კიკნაძე, თენგიზ კუბლაშვილი, გია ფირცხალაიშვილი, თე[illegible] ქორიძე, შალვა წიკლაური, შალვა ცომაია, გივი იმერლიშვილი, ნიკოლოზ ხაჭაპურიძე, ნ[illegible]ოიაშვილი, თეიმურაზ ჯანელიძე, ვახტანგ ჭითავა, გურამ მაქაცარია, მირიან წიკლაური, [illegible]ხიაური, ზვიად ბოკუჩავა, შოთა ქიტიაშვილი, ალექსი არაბული, აკაკი მათიაშვილი, [illegible] მოლოდინაშვილი, ავთანდილ რცხილაძე, ივანე ტურაშვილი, მერაბ საყვარელიძე, [illegible]თათელაძე, ალექსანდრე ახვლედიანი, ლია კაცაძე, გუბაზ სანიკიძე, ბადრი ჯაფარიძე, ბერდია გუგავა, თამაზ ყურაშვილი, ზვიად ძიძიგური, კუკური ჩაჩიძე, ალექსანდრე ელენტი, გურამ გუჯაბიძე, პაატა თოიძე, კოტე ფირცხალავა, ბეჟან ჯავახია, ტარიელ გელანტია, თამაზ ურუშაძე, ზაურ ქობალია, ვალტერ შურღაია, ზურაბ გუჩუა, არკადი მარკოზია, ბეჟან აბსაძე, თენგიზ ბარამიძე, ნუგზარ მგალობლიშვილი, თემურ ლორთქიფანიძე, [illegible] ჯებურია, ვლადიმერ ჯოლოგუა, ვლადიმერ მირცხულავა, ედიშერ ჯანჯულია, ჯემალ [illegible] აბაშიძე, ზაალ კახიანი, მუხრან მაჭავარიანი, აკაკი ასათიანი, ლევან აბშილავა, ნემო [illegible]ლაძე, ვახტანგ ცაგარეიშვილი, ბიძინა გიორგობიანი, იმზარ გოგუაძე, ამირან კალაძე, [illegible] მირიანაშვილი, გიორგი გულბანი, ლია ანდღულაძე, რობერტ პეტრიაშვილი, პაატა ბარათაშვილი, ვიქტორ ფხალაძე, თემურ მდინარაძე, ჯემალ გოლეთიანი, ნოდარ წულეისკირი, დავით გოგაძე, აკაკი კობაძე, ედუარდ ჯანელიძე, გურამ კანკავა, გურამ იაკაძე, ზურაბ ძოწენიძე, ბიძინა დანგაძე, დავით ტაბიძე, ტარიელ ფუტკარაძე, ბიძინა აფრასიძე, ნიკოლოზ კილასონია, ალექსანდრე ქობულაშვილი, ნიკოლოზ სანებლიძე, გიორგი მარჯანიშვილი, არჩილ ოდიშარია, ზურაბ წიქარიძე, ვლადიმერ ცოფურაშვილი, ნათელა ქუთელია, ზურაბ სანიკიძე, ნუგზარ შავთვალაძე, მედეა თუშმალიშვილი, ნოხო კასრაძე, თემურ მჟავია, გივი გოლეთიანი, დალი ფიროსმანაშვილი, თენგიზ მამფორია, მიხეილ მაყაშვილი, ვახტანგ მეუნარგია, ზაურ კოსტავა, თეიმურაზ გვანცელაძე, ზვიად ნადარეიშვილი, ბესარიონ ბაბინეიშვილი, ირინე ტალიაშვილი, იგორ ნარმანია, ფირუზ დიაკონიძე, ალექსანდრე ვარძელაშვილი, კახა კვიციანი.

ინტერვიუ

საყოველთაოდ ცნობილია, თუ რა უდიდესი მნიშვნელობა აქვს საკონტროლო-სარევიზიო სამსახურს. უხეში დარღვევების აღკვეთაში, მოშლილი ეკონომიკის აღდგენასა და სახელმწიფო ბიუჯეტის განმტკიცებაში. ამ მხრივ გაწეულ მუშაობაზე და ჯერ კიდევ არსებულ პრობლემებზე ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტს ესაუბრება საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტრის მოადგილე ნოდარ ტუღუშლაშვილი.

ანარქია და ქაოსი თავისუფლების მტერია

— ბატონო ნოდარ, ამჟამად ჩვენი რესპუბლიკა როგორც პოლიტიკური, ისე სოციალურ-ეკონომიკური თვალსაზრისით უაღრესად რთულ მდგომარეობაშია, მწვავდება ურთიერთობა ცენტრთან. ჩვენდა საბედნიეროდ, იქ პუტჩი მარცხით დამთავრდა, მაგრამ დემოკრატიული ძალების გამარჯვება ჯერ კიდევ არ გვაძლევს დამშვიდების უფლებას. იმპერიის აგონიით გამოწვეულ რეციდივებს კიდევ უნდა ველოდეთ და მზადაც უნდა ვიყოთ მოსაგერიებლად...

— გეთანხმებით. ჯანსაღმა ეროვნულმა მოძრაობამ ღრმად უნდა გაიაზროს ყოველივე ეს და სწორედ ამის საფუძველზე იმოქმედოს. დასახული ეკონომიკური პროგრამის განსახორციელებლად უკვე გადადგმულია გარკვეული ნაბიჯები: შემუშავებული და გამოქვეყნებულია კონცეფციები, კანონები და სხვა საპროგრამო დოკუმენტები. მათი უმეტესი ნაწილი დაამტკიცა რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ.. ამ მიმართულებით კვლავ ინტენსიურად მიმდინარეობს მუშაობა, მაგრამ ახლა მთავარია შევიმუშაოთ გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის კონკრეტული მექანიზმი და ენერგიულად დავნერგოთ სამეურნეო პრაქტიკაში. სხვანაირად თავს ვერ დავაღწევთ იმ უმძიმეს მდგომარეობას, რომელიც შეიქმნა რესპუბლიკის ეკონომიკაში და სოციალურ სფეროში. ამ ბოლო დროს სწრაფად კლებულობს სამრეწველო პროდუქციის წარმოება, ღრმა დისპროპორციაა საქონლის მიწოდებასა და მოთხოვნას შორის, კატასტროფული მდგომარეობაა სოფლის მეურნეობაში, მშენებლობაში, მატერიალური წარმოების სხვა დარგებში. მნიშვნელოვნად შემცირდა საცალო საქონელბრუნვისა და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მოცულობანი. წარმოებისა და მოხმარების კრიზისი რესპუბლიკაში სოციალურ დაძაბულობას აძლიერებს.

ზემოაღნიშნული პრობლემების გადაწყვეტა გადაუდებელი ამოცანაა, მაგრამ ეს ერთბაშად, ცხადია, ვერ მოხერხდება. უპირველეს ყოვლისა, საჭიროა საწარმოო, შრომითი და ფინანსური რესურსების უპირატესად იმ დარგებისა და საწარმოების განვითარებისათვის წარმართვა, რომელთა ფუნქციონირებასაც სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებისა და მეურნეობის რადიკალური გაჯანსაღებისათვის.

სულ ახლახან შემუშავდა კრიზისიდან საქართველოს ეკონომიკის გამოყვანისა და ვითარების სტაბილიზაციის კონკრეტული მოქმედების პროგრამა. მის განხილვას მიეძღვნა ამა წლის 30 აგვისტოს სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, რომელიც რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის და ჩვენი სამინისტროს თაოსნობით მოეწყო. ამჟამად მიმდინარეობს აღნიშნული დოკუმენტების საბოლოო დამუშავება.

— რამდენადაც ვიცით, კონფერენციამ დიდი ყურადღება დაუთმო სახალხო მეურნეობაში დისციპლინისა და წესრიგის განმტკიცების, ამ მხრივ არსებული უარყოფითი ტენდენციების აღკვეთის, ვითარების ყოველმხრივ გაჯანსაღების საჭიროებას. უფრო დაწვრილებით ხომ არ გვეტყოდით რამეს ამის შესახებ?

— ჩვენმა ეროვნულმა მოძრაობამ დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებებისათვის ბრძოლა უმაღლეს მიზნად გამოაცხადა და ამ კურსს თანამიმდევრულად იცავს, მაგრამ ხალხი ვერ შეურიგდება ანარქიასა და ქაოსს საზოგადოებაში. უფრო მეტიც, ანარქია და განუკითხაობა ვერ უთავსდება საზოგადოების მაღალი იდეალებისთვის ბრძოლას. დემოკრატია სრულებითაც არ ნიშნავს ყველაფრის უფლებას, ხოლო დისციპლინა და წესრიგი — დიქტატურას, როგორც ეს ზოგიერთს დამახინჯებულად ესმის. მე მიმაჩნია, რომ დისციპლინის რადიკალური განმტკიცება საბაზრო ურთიერთობაზე გადასვლის მთავარი რეზერვია.

ამჯერად ძირითადი ყურადღება უნდა დაეთმოს ეკონომიკის დაჩქარებული განვითარების ეგრეთ წოდებული ოპერატიული ტაქტიკური და ორგანიზაციული რეზერვების ამოქმედებას. როგორც ცნობილია, ეს არ მოითხოვს რაიმე განსაკუთრებულ რესურსულ ხარჯებს, მოკლე დროში კი იძლევა მნიშვნელოვან ეფექტს. ვგულისხმობ ძირითადი ფონდებისა და საწარმოო სიმძლავრეების, ნედლეულის, მასალების, შრომითი, ფინანსური და სხვა რესურსების უფრო სრულყოფილად გამოყენების შესაძლებლობათა რეალიზაციას, ორგანიზებულობისა და დისციპლინის ძირეულ განმტკიცებას, დაუდევრობისა და უყაირათობის აღმოფხვრას, აგრეთვე არსებული საწარმოო პოტენციალის უკუგების ზრდისთვის ხელშემწყობი ქმედით სახელმწიფო ღონისძიებათა გაძლიერებას (საგადასახადო შეღავათები, ფასები, კრედიტი, ეკონომიკური სტიმულები და სხვა).

— ვფიქრობთ, საზოგადოებრიობისათვის საინტერესო იქნება იმაზე საუბარი, თუ რა შედეგები მოაქვს რევიზიებსა და შემოწმებებს, როგორ აუმჯობესებს სახელმწიფო ბიუჯეტის მდგომარეობას.

— საკონტროლო-სარევიზიო სამმართველომ თავისი ძალებით 1990 წელს 1296 რევიზია-შემოწმება მოაწყო. 445 ორგანიზაციაში (ყოველ მესამეში) დაშვებულია უხეში დარღვევები. სახელმწიფოსთვის მიყენებულია 50,9 მილიონ მანეთზე მეტი ზარალი. მათ შორის მატერიალურ ფასეულობათა და ფულადი სახსრების დატაცება-დანაკლისი გამოვლინდა 249 ორგანიზაციაში თანხით 7,3 მილიონი მანეთი. სამწუხაროდ, უნდა ვთქვათ, რომ წლეულს შარშანდელთან შედარებით სახელმწიფოსთვის მიყენებული ზარალის თანხა გაცილებით მეტია. გეტყვით იმასაც, რომ საგამოძიებო ორგანოებს გადაეცათ 136 საქმე, ბიუჯეტში დამატებით ჩარიცხულია 10 მილიონ მანეთზე მეტი. შემოწმდა აგრეთვე 400-ზე მეტი ყოფილი სასოფლო საბჭო და 319-ში გამოვლენილია ფულადი სახსრების უკანონო ხარჯვისა და სხვა უხეში დარღვევა-დამახინჯებათა ფაქტები.

შემოწმებათა ანალიზიდან ირკვევა, რომ სერიოზული ფინანსური და სამეურნეო დარღვევები ძირითადად უსაქონლო ოპერაციების, მიღებულ და განაწილებულ მატერიალურ ფასეულობათა შემოსავალში გატარების დაგვიანების, აღურიცხავი ნედლეულის მარაგის შექმნისა და მისგან აღურიცხავი პროდუქციის გამოშვების გზით არის წარმოქმნილი. ყოველივე ამის დადგენა საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის კომპლექსური რევიზიის ჩაუტარებლად წარმოუდგენელია.

ამ მხრივ მდგომარეობა წლეულს უფრო საგანგაშოა, რაც იმაზეც მიგვანიშნებს, რომ გაძლიერდა ფინანსური კონტროლი როგორც ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტროს აპარატის, ისე უწყებებისა და სამინისტროების

[illegible]

ერთ-ერთი მაღაზიის ნავაჭრი 100 ათასი მანეთი ინახებოდა მისი მეპატრონის ბინაში. და ეს ხდება მაშინ, როდესაც ბანკში ნაღდი ფულის უქონლობის გამო ზოგ მუშა-მოსამსახურეთა ხელფასის გაცემა ჭიანურდება.

სამწუხაროდ, დანაშაულის ჩადენაში მაღაზიებს ზოგჯერ ბანკებიც უწყობენ ხელს. ამის მაგალითად შეიძლება დავასახელოთ კომერციული ბანკი „თამარიონი". კანონსაწინააღმდეგო მოქმედებები აღინიშნა კომერციულ მაღაზიებში — „კავკასიონში", „მოდერნში", „გეგაში", „ვიზაში" და სხვაგან.

— ბოლო დროს კომერციული მაღაზიების რიცხვი სწრაფად იზრდება. თუ არიან ისინი გაფორმებული ისე, როგორც ამას კანონი მოითხოვს?

— ამ საქმეში ბევრი გაუგებრობაა, გამოვლენილი იქნა 170-ზე მეტი აღურიცხავი კომერციული მაღაზია, რომლებიც ყოველგვარი კონტროლის გარეშე საქმიანობდნენ და ახლა საკითხს ვსწავ-

[illegible]

ციებში რევიზიით დადგინდა ფულადი სახსრების უყაირათოდ ხარჯვის ფაქტები. კერძოდ, სისტემის გარეშე ორგანიზაციებს 1989 წელს გაუმართლებლად გადაურიცხეს 449 ათასი მანეთი, ხოლო 1990 წელს — 24,5 ათასი მანეთი. ეს თანხები შემდეგ ეკონომიკური სტიმულირების ფონდების ხარჯზე ჩამოწერეს.

1990 წლის 7 აგვისტოს ხელშეკრულებით გაერთიანებამ ეკოაგროკონსორციუმ „ჭვარს" მიღება-ჩაბარების აქტით, გაუფორმებლად და ბალანსიდან ჩამოუწერლად გადასცა მცხეთის სასელექციო საცდელი სადგურის ბალანსზე რიცხული 830 ათასი მანეთის ღირებულების ხელოვნური კლიმატის ლაბორატორია (ფიტოტრონი), 100 ათასი მანეთის ღირებულების სასელექციო სადგურის ადმინისტრაციული შენობის 200 კვადრატული მეტრი ფართობი, გადაურიცხა 40 ათასი მანეთი, შეუძინა 29,2 ათასი მანეთის ძირითადი საშუალებები და გამოუყო 3 ჰექტარი სასოფლო-სა-

[illegible]

ერც ამ სფეროდან მივაწვდი კარგ ინფორმაციას. ქალაქ თბილისში შემოწმებული 76 კომერციულ მაღაზიაში შემოსავალში არ ჰქონდათ გატარებული მილიონ 850 ათას მანეთად ღირებული საქონელი. თუ რატომ იქცევიან ასე კომერსანტები, ძნელი მისახვედრი არ არის. შემოწმებულმა მაღაზიებმა ნაცვლად 431 ათასი მანეთისა, ბიუჯეტში მხოლოდ 102 ათასი მანეთი შეიტანეს. აღნიშნულ მაღაზიებში უხეშად ირღვევა საკასო ოპერაციების დადგენილი წესი. მიმოქცევის გარეშე რჩება, დიდი რაოდენობის ნაღდი ფული, ნავაჭრ დიდ თანხებს შინაც კი ინახავენ. მაგალითად,

[illegible]

მართ მკაცრი ეკონომიკური სანქციები იქნება მიღებული.

— ისეც ხომ არ ხდება, რომ ბევრი საწარმო და ორგანიზაცია ხელგაშლილობას იჩენს სწორედ სახელმწიფოს ხარჯზე და კანონის დარღვევით ახორციელებს ფინანსურ ოპერაციებს, ქმნის თანხებისა და მატერიალურ ფასეულობათა მითვისების წანამძღვრებს?

— მარტო ხელგაშლილობა არ არის საქმე. ბევრგან შეგნებულად უშვებენ დარღვევებს. მაგალითად, სამეცნიერო საწარმოო გაერთიანება „თაოთავში" და მისდამი დაქვემდებარებულ ორგანიზა-

[illegible]

კოოპერატივებს მიჰყიდა სხვადასხვა სახის 1739,5 ათასი მანეთის 296467 გრძივი მეტრი სრულფასოვანი ფონდირებული ქსოვილი, მათ შორის კოოპერატივებს 165 ათასი მანეთის 34211 გრძივი მეტრი, ხოლო სავაჭრო ორგანიზაციებს — 896,8 ათასი მანეთის 167402 გრძივი მეტრი ქსოვილი. ფაბრიკაში აღინიშნა ბანკის გვერდის ავლით ქსოვილების ნაღდ ანგარიშზე გაყიდვის ფაქტები. მაგალითად, კოოპერატივ „ოდისეას" (ქ. ოდესა) ნაღდ ანგარიშზე მიეყიდა 84056 მანეთის 20506 გრძივი მეტრი სხვადასხვა ფონდირებული ქსოვილი. ეს მაშინ, რო-

[illegible]

...ში შეცდომებისა და სხვა ხელოვნურად შექმნილი სხვადასხვა ფაქტორის გამო ფერხდება ეროვნული ეკონომიკის წინსვლა.

— დღეს, როდესაც რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა პრინციპულად მოითხოვს მაქსიმალურად გამოვიყენოთ ჩვენი შესაძლებლობანი, ეძებს ეკონომიკური კრიზისიდან გამოსვლის გზებს, ყოველმხრივ ცდილობს რესპუბლიკის ბიუჯეტის დეფიციტის შევსებას, როგორ შეიძლება შეფასდეს ამ მხრივ გაწეული მუშაობა და შექმნილი ვითარება?

— მდგომარეობის ძირეული გა-

[illegible]

...მომავალში კონტროლის გაძლიერებლად, მაფიასთან, კორუფციასთან, დატაცება-დანაკლისებთან, ჩრდილოვან ეკონომიკასთან ბრძოლის გასაძლიერებლად?**

— პირველ რიგში უნდა ჩვთქვა, რომ ზოგიერთ სამინისტროსა და უწყებაში მკვეთრად შემცირდა რევიზიათა რაოდენობა, ირღვევა მათი პერიოდულობა, ეს, რა თქმა უნდა, დაუშვებელია. ასევე საჭიროა სრული მოცულობით აღსდგეს შიდასაუწყებო კონტროლი, დაკომპლექტდეს იგი მაღალკვალიფიციური მუშაკებით. რესპუბლიკაში ეტაპობრივად უნდა

[illegible]

...მოსავლების არსებობა ხომ ... რუნველყოს მეურნეობრიობის ოპტიმალური ფუნქციონირება და მოსახლეობის სასიცოცხლო მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება.

მთელ საქართველოს, ყველა თანამემამულეს ერთხელ კიდევ შევახსენებთ, რომ ხსნის ერთადერთი გზაა პირადი პასუხისმგებლობის ამაღლება, ზნეობრივი ფერისცვალება საქართველოს უზენაესი მიზნების შესაბამისად.

— გმადლობთ საუბრისათვის. წარმატებას გისურვებთ თქვენს ძნელსა და ქვეყნისათვის ესოდენ საჭირო საქმიანობაში..

საქართველოსთვის

მრავალი მიმართვა და წერილი იწერება დღეს ჩვენში. მრავალი სიტყვაც ითქმის. იმდენად მრავალი, რომ ძნელია აღიარო, მაგრამ მაინც ასეა — სამწუხაროდ, შევეჩვიეთ და თითქოს ჩვენამდე აღარც აღწევს გულიდან ამოხეთქილი ვედრების სიტყვები; არადა, ხორცისა და სისხლისმღვრელ ურთიერთობის მთავარ იარაღად მაინც ისევ სიტყვა რჩება. სხვა იარაღი არ არსებობს, და სწორედ ამიტომ მოგმართავთ ყველას, ვისაც ძალუძს იარაღთან მისვლაც და იმათაც, ვისაც დღეს უკვე მომარჯვებული გაქვთ ეს იარაღი. შევწყვიტოთ საქართველოსთვის დამღუპველი და დამამცირებელი ძმათა ბრძოლა. ორად გახლეჩილ საქართველოს შორის ურთიერთობა მხოლოდ ცივილიზებული სამყაროსათვის დამახასიათებელი ფორმებით მოვაწესრიგოთ. მოსახლეობა ლაილალა და პანიკამ მოიცვა. ახალგაზრდობის დიდი ნაწილი გაურკვევლობის გამო დაბნეულია.

რას ველით? რას ვუცდით? სისხლისღვრას? ეს რომ მოხდეს, ვეღარ მოახერხებს თავიდან აიცილოს ერის განაჩენი.

არ გვჯერა და არც გვინდა დავიჯეროთ ხელისუფლების ოპოზიციაში მდგომთ საქართველო არ უყვარდეთ, მისი მომავალი არ აღელვებდეთ. ჩვენის აზრით, მათი შეურიგებელი პოზიცია დღეს უკვე იმითაცაა გამოწვეული, რომ მიღებული გარანტი ხელშეუხებლობისა ხვალ შეიძლება შეიცვალოს.

არა, ბატონებო! კიდეც რომ მოხდეს ასე, ხალხი არ დაუშვებს, თუ მისთვის ნათელი გახდება ოპოზიციური ძალების სწრაფვა დათმონ საკუთარი პოზიცია საქართველოს ინტერესებისათვის, ოღონდაც ძმათა სისხლისღვრის მოწმენი არ გახადოს კეთილშობილი და ამაყი ქართველი ხალხი.

საქართველოსთვის და მხოლოდ საქართველოსთვის. მოგმართავთ თხოვნით — გადავდგათ გონივრული ნაბიჯი და დავანახვოთ ყველას, რომ ქართველთა ინტელექტუალურ პოტენციალს შესწევს უნარი მოლაპარაკების გზით მოაგვაროს ყველაზე პრინციპული და უმწვავესი საკითხები.

განათლების მუშაკთა და სტუდენტთა დიდი ნაწილის სახელით

საქართველოს განათლების, მეცნიერების მუშაკთა და სტუდენტთა დამოუკიდებელი პროფესიული კავშირის რესპუბლიკური საბჭო.

1991 წლის 28 სექტ... ...ასოციაციის საგამ... 28 სამედიცინო ... [illegible] ...იმართა საქართველოს ექიმთა ... სხდომა, რომელ... ესწრებოდა ... წარმომადგენლი. მიღებულია შემ...ვინ

მიმართვა

საქ[illegible]ველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ბატონ ზ. გამსახურდიას!
სა[illegible]ველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატებს!
[illegible]რთველოში არსებულ ყველა პოლიტიკურ [illegible]არტიას და საზოგადოებრივ ორგანიზაციას!

დღეს საქართველოს საბედისწერო ჟამი დაუდგა. ძმამ ძმაზე აღმართა ხელი, იღვრება ქართველთა სისხლი.

ჩვენ, ექიმებმა, კარგად ვიცით ადამიანის სიცოცხლისა და სიკვდილის ფასი. ყოველი ადამიანი [illegible] მთელი სამყაროა, თავისი [illegible]ვებითა და უარყოფითი თვისებებით, იმედებითა და ოცნებებით სავსე. თითოეული ადამიანის სიკვდილი მთელი ამ სამყაროს სიკვდილია, რასაც მოაქვს უდიდესი ტკივილი და მწუხარება ამ ადამიანის ოჯახისა და ახლობლებისთვის. ჩვენ კატეგორიული წინააღმდეგი ვართ ყველა იმ ძალისა, რომელიც პოლიტიკური მიზნის მიღწევას ცდილობს ადამიანების სიცოცხლის ფასად. ჩვენი ღრმა რწმენით ადამიანის სიცოცხლე შეიძლება შეეწიროს მხოლოდ ერთ რამეს — სამშობლოს თავისუფლებისათვის ბრძოლას.

საქართველოს ექიმთა ასოციაცია იყო და არის რადიკალური პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური გარდაქმნების მომხრე. ჩვენი უდიდესი სურვილია, რომ საქართველო წარსდგეს მსოფლიოს წინაშე, როგორც თავისუფალი, დემოკრატიული და სამართლებრივი სახელმწიფო და ყოველმხრივ ვიღვწით ამისთვის, მაგრამ გვჯერა, რომ ამის მიღწევა შესაძლებელია მხოლოდ სამოქალაქო თანხმობის და კონსტიტუციური ნორმების ფარგლებში.

ჩვენ, საქართველოს ექიმები, მოგმართავთ თხოვნით, იხმაროთ ყველა ღონე დაპირისპირებულ მხარეთა შესარიგებლად, სამოქალაქო თანხმობისა და მშვიდობის მისაღწევად, არ დაუშვათ სისხლისღვრის გაგრძელება, იყოთ სულგრძელნი და შემწყნარებელნი ერთმანეთის მიმართ.

საქართველოს ექიმთა ასოციაციის საბჭოს სახელით ასოციაციის პრეზიდენტი
გ. ლაბუზიანი.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" რედაქტორს

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" ამა წლის 2 ოქტომბრის ნომერში გამოქვეყნებულია საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა ჯგუფის განცხადება, სადაც ხელისმომწერთა შორის ჩემი გვარიცაა დასახელებული.

კატეგორიულად ვაცხადებ, რომ განცხადების ტექსტის შედგენაში მონაწილეობა არ მიმიღია და არც არაფერი ვიცოდი მის შესახებ გამოქვეყნებამდე.

ამასთანავე, გაცნობებთ, რომ ვინაიდან სრულიად საქართველოს მერაბ კოსტავას საზოგადოების ბოლოდროინდელი მოთხოვნები არ ემთხვევა ჩემს პოლიტიკურ შეხედულებებს გავდივარ აღნიშნული საზოგადოების რიგებიდან.

ბ. გოლეთიანი,
საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრი.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" რედაქტორს

ამა წლის 2 ოქტომბერს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში" გამოქვეყნდა დეპუტატთა ჯგუფის მიმართვა საქართველოს მოსახლეობისადმი, სადაც ხელმომწერებში ჩემი გვარიც ფიგურირებს.

გთხოვთ, თქვენი გაზეთის მეშვეობით აცნობოთ საზოგადოებრიობას, რომ მიმართვის ტექსტის შესახებ მე, პირადად არაფერი ვიცოდი, მხოლოდ გაზეთიდან გავიგე.

უზნეობაა, როცა შენი სახელით აქვეყნებენ განცხადებებსა და მიმართვებს და ამის შესახებ არაფერი არ იცი. შეიძლება ეთანხმებოდე კიდეც, მაგრამ არავის აქვს უფლება სხვისი სახელით აქვეყნოს გაზეთის ფურცლებზე რაც მოესურვება.

ვალერიან შარიქაძე,
საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი.

კრიმინალური ქრონიკა

„ლაქა" ამხელს

რუსთავის საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში, სავაჭრო ცენტრის ვიტრინებში და სხვაგან გამოჩნდა ქსეროქსზე გადაბეჭდილი ილუსტრირებული გაზეთი პლაკატი „ლაქა" — მას გულგრილად ვერ ჩაუვლის კაცი. ფოტოებიდან შემოგვცქერიან დამნაშავენი, რომლებიც არცხვენენ ქალაქს, მოსვენებას უკარგავენ მოსახლეობას. აქვე გვეცნობით ამ არამზადების აღმზრდელ მშობლებსაც.

ვინ არიან ჩვენი დროის „გმირები"? პირადი ქონების ქურდი, პროფტექნიკური სასწავლებლის მოსწავლე ემზარ გაიკარაშვილი, მამა გოგია გაიკარაშვილი გაცილებულია ოჯახს. საერთოდ, ბოროტმოქმედთა უმრავლესობა დანგრეული ოჯახიდანაა. ასეთები არიან, მაგალითად, ნუკრი გულაშვილი — ისიც პროფტექნიკური სასწავლებლის მოსწავლე, როუშან შიხლინსკი, რომელიც მეშვიდე საშუალო სკოლის მოსწავლედ ითვლება, მაგრამ არ სწავლობს, წვრილმანი ქურდი და მაწანწალაა, თეიმურაზ პაპუაშვილი — მე-16 საშუალო სკოლის მოსწავლე, დაკავებულია ქურდობისთვის, ალექსანდრე ვარდიაშვილმა, რომელმაც სწავლა მე-9 კლასიდან მიატოვა, ქურდობას მიჰყო ხელი, ვიაჩესლავ კრიკუნოვი — ესეც პროფტექნიკური სასწავლებლის მოსწავლეა. მისივე ამფსონები არიან იური ვინოგრადოვი, ვალერი ჯიოევი და გელა ქუმსიაშვილი.

„გმირთა" გალერეას „ამშვენებენ" აგრეთვე ისეთებიც, რომლებიც დანგრეულ ოჯახებში არ აღზრდილან, მაგრამ მაინც ბოროტ დამნაშავეებად ჩამოყალიბდნენ.

„ლაქა" მათაც წარმოადგენს: ვლადიმერ აბაშიძე, რომელიც ადრე ნასამართლევი იყო და გამოსწორების ნაცვლად ყაჩაღად „ექცა". პირადი ქონების ქურდები დავით ბაიდაური, ელგუჯა ნანიშვილი, სერგო კორაევი, დიმიტრი დოროშენკო.

„ლაქას" ნამდვილად საამკარაოზე გამოჰყავს ის მშობლები, რომლებმაც საზოგადოებას ულირსი შვილები აღუზარდეს. ეს ჰკუჭ სასწავლებელი უნდა იყოს სხვებისთვის, ამიტომაც დათანხმდა მ[illegible] გამოშვებას ქალაქის პრეფექტურა, ხოლო იგი გემოვნებით [illegible] შინაარსიანად გაუფორმებიათ გ[illegible] მომცემლებს — შინაგან საქმე[illegible] საქალაქო განყოფილების მუშაკე[illegible] და მის აქტივისტებს. თუმცა [illegible]დი შვილების აღმზრდელები [illegible] თუ არ დაფიქრებიან თავიანთ [illegible] ნაშაულს, არამედ განრისხე[illegible]ნ კიდეც. ერთმა მათგანმა გაზეთ-პლაკატი ჩამოხია, მაგრამ იგი თავისას მიიზღავს, პლაკატის გამოშვების შედეგი მაინც დადებითია. ახლა მკითხველი ინტერესით მოელის მეორე ნომერს.

საქინფორმი

საკუთარ სახლში

კარგად ორგანიზებული შრომით

რესპუბლიკაში შექმნილი დაძაბული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარების მიუხედავად, თბილისის ელექტროვაგონშემკეთებელი ქარხნის კოლექტივმა შეძლო დარაზმულიყო, ზუსტად და გამართულად ემუშავა. აქ მაღალ პროფესიულ დონეზე ხორციელდება რკინიგზის ვაგონების, სექციების, მიწისქვეშა მაგისტრალების ციხფერი ექსპრესების, ელექტრომოტორების, გოგორწყვილების და სხვა ტექნიკის შეკეთება.

საწარმოში მოგვარებულია აგრეთვე ისეთი დეფიციტური ფართო მოხმარების საქონლის გამოშვება, როგორიც ჭრის სადუღა[illegible]რი, სამზარეულო და საბავშვო სკამები, ტურისტული გაზქურები, გასაშლელი მაგიდები.

კარგად ორგანიზებულ შრომას დადებითი შედეგები მოაქვს. ამას ნათლად მოწმობს მიმდინარე წლის რვა თვის საწარმოო მაჩვენებლები. ქარხნის წმინდა მოგებამ 8880 ათას მანეთს გადააჭარბა, მიღწეულია ასპროცენტიანი მიჯნა მიწოდებათა მიხედვით, გამოშვებულია 4400 ათას მანეთისაზე მეტი ზეგეგმითი პროდუქცია.

შესაძლებელი გახდა გამომუშავებული თანხებიდან საკმაო სახსრები გამოეყოთ კოლექტივის სოციალური მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად.

მნიშვნელოვნად გაიზარდა მუშათა ხელფასი. ახლა იგი საშუალოდ 460 მანეთს შეადგენს.

სურათებზე: ამწყობ-ზეინკალები გურამ ხაჩიძე და ალიოშა [illegible]ზაშვილი; წყვილთვლები რემონტის შემდეგ.

ვანო შამანაძის ფოტ[ო]
(საქინფორმის ფოტოქრონ[იკა])

საზღვარგარეთ

საიმედო „ფარი" სენის წინააღმდეგ

ჩინეთში ვიზიტის დროს ამ ქვეყნის სპეციალისტებმა შესთავაზეს საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროს შრომის ჰიგიენისა და პროფესიულ დაავადებათა ინსტიტუტის თანამშრომლებს გააცნონ საქართველოს მცხოვრებლებისათვის ჩინური ხალხური მედიცინის საიდუმლოებანი. საუბარი ეხებოდა არა მარტო კადრების მომზადებას, არამედ ინსტიტუტის ბაზაზე პატარა კლინიკის გახსნასაც, სადაც პაციენტები შეძლებენ როგორც ჩინელი, ისე მკურნალობის აღმოსავლურ მეთოდს დაუფლებული ქართველი ექიმების მომსახურებით სარგებლობას.

— ხარბინში დაახლოებით ათ დღეს დავყავით მონათესავე ინსტიტუტის მიწვევით, — თქვა საქინფორმის კორესპონდენტთან საუბარში ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა ევრა ვაშაკიძემ.— ჩინელ კოლეგებთან დამყარებული გვაქვს კონტაქტები, დავდეთ თანამშრომლობის ხელშეკრულება. შარშან ზაფხულში პეკინში გადმომცეს ჩინეთის მეცნიერებათა აკადემიის ვიზიტ - პროფესორის დიპლომი, რომელიც უფლებას მაძლევს წავიკითხო ლექციები ამ ქვეყნის ყველა სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებელსა და სამეცნიერო დაწესებულებაში. ერთობლივ გამოკვლევათა თაობაზე ხელშეკრულების ფარგლებში ვამუშავებთ თემას ორგანიზმზე პესტიციდების ზემოქმედებას, მათი გამოყენების შეზღუდვის შესაძლებლობებისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შორეული შედეგების პროფილაქტიკის თაობაზე.

ქართველმა მეცნიერებმა ილაპარაკეს თავიანთ გამოკვლევებზე. ხარბინელი სპეციალისტები დაინტერესდნენ ქიმიური შენაერთებით მწვავე მოწამვლის დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მეთოდებზე, საიდუმლო არ არის, რომ გარკვეული ქიმიური შენაერთები საბედისწერო როლს ასრულებენ ორგანიზმის ნაადრევ დაბერებაში, ადამიანების სიცოცხლის შემოკლებაში, უნდა გამოირიცხოს ყველაზე საშიში ნივთიერებები, შეიცვალოს ისინი, განისაზღვროს ადამიანის ორგანიზმზე „შეტევის" მექანიზმი საიმედო დაცვის შემუშავებით. ჰოდა, ქართველმა და ჩინელმა ჰიგიენისტებმა გადაწყვიტეს სწორედ ამას მოახმარონ ერთობლივი ძალისხმევა. თანამშრომლობის პროგრამის პერსპექტიულ გეგმას შეიმუშავებენ წლის დამლევისათვის, როცა თბილისში ჩამოვლენ ხარბინელი მეცნიერები. გარდა ამისა, ხარბინის უნივერსიტეტის თანამშრომლებმა სურვილი გამოთქვეს კონტაქტები დაამყარონ ქართველ ინფექციონისტებთან, დერმატოლოგებთან, ენდოკრინოლოგებთან და ფთიზიატრებთან.

ამავე თემას — მავნე ქიმიური ზემოქმედებისაგან ადამიანის დაცვას — მიეძღვნა ვაშაკიძის მოხსენება ფინეთში გამართულ საერთაშორისო სიმპოზიუმზე. საქართველო იქ წარმოდგენილი იყო როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო. არაერთი წელია არსებობს კონტაქტები ფინელ კოლეგებთან. პრობლემა, რომლის გადაჭრისთვისაც ხელშეკრულების თანახმად მუშაობენ მეცნიერები, თანაბრად აწუხებს ორივე ქვეყნის მოსახლეობას. საქმე ეხება საწარმოში გარემოს ზემოქმედებას მომუშავე ქალებზე. არა მარტო არახელსაყრელი ეკოლოგიური ვითარება, არამედ სხვა უარყოფითი ფაქტორებიც ზოგიერთ საწარმოში წამლავენ ქალის სათუთ ორგანიზმს. ეს გავლენას ახდენს არა მარტო მომავალი დედის, არამედ მისი შთამომავლობის ჯანმრთელობაზეც. ამიტომ ქალი უნდა დავიცვათ არასასურველი შედეგებისგან, გავუფრთხილდეთ მომავალი თაობის გენეტიკურ კოდს. საერთო ძალისხმევა დაგვეხმარება შევიმუშაოთ დედისა და ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვის საიმედო „ფარი".

ალა ქიქოძე,
საქინფორმის კორ.

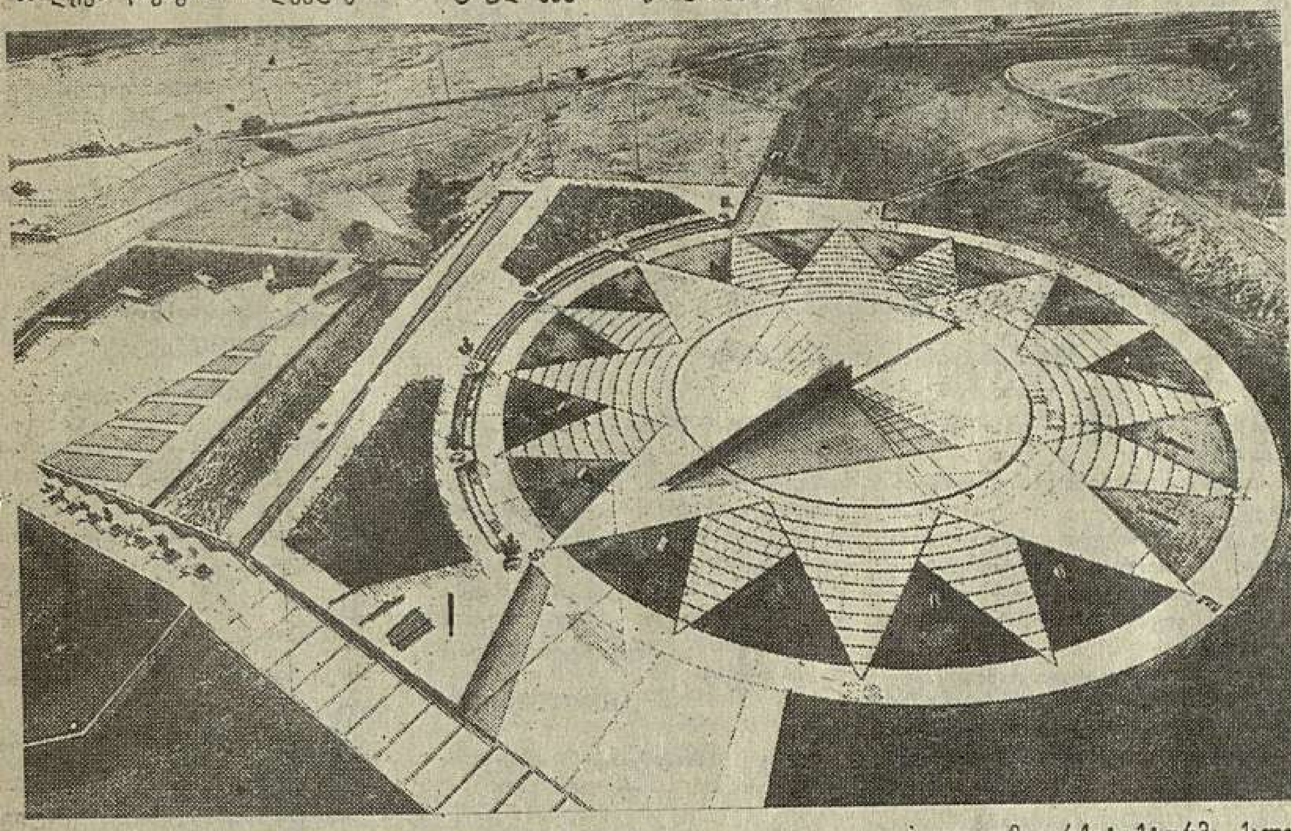

ვენესუელა

ვენესუელას ჰიდრორესურსების საკმაოდ დიდი პოტენციალი აქვს. ჰიდრორესურსების ლომის წილი მდინარე ორინოკოზე მოდის. 1987 წელს მდინარე კარონიზე აშენდა 10 ათასი მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგური „გური". იგი სიმძლავრით მხოლოდ ბრაზილია-პარაგვაის ჰიდროელექტროსადგურ „იტაიპუს" ჩამორჩება.

ცნობილმა ვენესუელელმა სკულპტორმა ალექსანდრო ოტერომ გადაწყვიტა თავისი წვლილი შეეტანა ქვეყნის ელექტროენერგიით მომარაგების საქმეში და „გურის" მახლობლად „მზის კოშკი" აგო. მცირე ნიავის შემთხვევაშიც კი ორი ალუმინის ფირფიტა სხვადასხვა მიმართულებით ტრიალებენ და შუქთამაშის შესანიშნავ ეფექტს ქმნიან, ამას გარდა, რაც მთავარია, ელექტროენერგიასაც გამოიმუშავებენ.

სამშობლოს საკეთილდღეოდ იგივე მოიმოქმედეს ცნობილმა ვენესუელელმა არქიტექტორმა ქალბატონმა ესტერ ფონტანამ და ლიზეტ დელგადომ, რომლებმაც გიგანტური მზის საათი შექმნეს. იგი მზის სხივების ენერგიაზე მუშაობს. განსაკუთრებით ეფექტურია მზის საათი ღამით, დიდი სიმაღლიდან დახედვის დროს. ახლა უკვე ცხადი ხდება, რომ მზის საათი ვენესუელას ერთ-ერთი სავიზიტო ბარათი გახდა და ტურისტთა დიდი მოწონებითაც სარგებლობს.

●

სურათზე: ესტერ ფონტანასა და ლიზეტ დელგადოს მზის საათი.

გააჩერეს ატომური სადგური

ამერიკის ატომური ელექტროსადგური „მილსტოუნ-1", რომელიც კონექტიკუტის შტატის ქალაქ უოტერფორდში მდებარეობს, გააჩერეს მისი მომსახურე პერსონალის მომზადების დაბალი დონის გამო. ეს გადაწყვეტილება ნებაყოფლობით მიიღო მისმა მფლობელმა, „ნორტისტ იუტილიტიზის" კომპანიამ მას შემდეგ, რაც სადგურის 8 დიპლომიანმა ოპერატორმა წინა კვირაში ვერ შეძლო დაემტკიცებინა თავისი პროფესიული კვალიფიკაცია მორიგი ყოველწლიური შემოწმების დროს. მათ, კერძოდ, ცხადყვეს, რომ არ შეუძლიათ სწორად შეაფასონ, თუ რამდენად სერიოზულია უწესრიგობანი გამოცდისას სხვადასხვა პრობლემის იმიტაციის დროს. სულ წინა კვირაში შემოწმება გაიარა 20 კაცმა.

ოთხი ჩაჭრილი კაცი მუშაობდა ატომური ელექტროსადგურის მართვის ცენტრალურ პუნქტში. გამოცდების შემდეგ ისინი დაუყოვნებლივ გადაიყვანეს სხვაგან. ამერიკის შეერთებული შტატების ბირთვული რეგულირების ფედერალურმა კომისიამ დაიწყო „მილსტოუნ-1" სადგურში პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამის სპეციალური შემოწმება.

გადაწყვიტა გერმანიაში დარჩენა

საბჭოთა მზვერავმა ვლადიმერ ფომენკომ, რომელიც მიუნხენში სსრ კავშირის გენერალური საკონსულოს თანამშრომელი იყო, გადაწყვიტა დარჩეს დასავლეთში. ამას იუწყება დპას საინფორმაციო სააგენტო გაზეთ „ველტის" მიერ მომზადებულ პუბლიკაციაზე დაყრდნობით.

ამ გამოცემის განკარგულებაში შემოსული მონაცემების თანახმად, სუკის პოდპოლკოვნიკმა ფომენკომ და მისმა ცოლმა დაამყარეს კონტაქტი გერმანიის ფედერალური სადაზვერვო სამსახურის წარმომადგენლებთან და განაცხადეს, რომ განზრახული აქვთ დარჩნენ დასავლეთში. მაშინვე, როგორც კი გაქრა ფომენკო, საბჭოთა ხელისუფალნი ცდილობდნენ მიეღოთ გერმანიის მხარისაგან ცნობები მისი ასავალ-დასავლის შესახებ, მაგრამ დაგვირგვინდა თუ არა ეს ცდები წარმატებით, ამას გაზეთი არ იუწყება. სხვის მხარეზე გადასვლის დაკითხვის დროს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის სპეციალური სამსახურების წარმომადგენლები, „ველტის" ცნობების თანახმად, იმედოვნებენ მიიღონ ინფორმაცია გერმანიაში საბჭოთა სადაზვერვო ქსელის შესახებ, კერძოდ, სუკსა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების ყოფილ სამინისტროს შორის კავშირის შესახებ. საქმე შეიძლება შეეხოს იმასაც, გადასცემდნენ თუ არა საბჭოთა დაზვერვის ორგანოებს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს აგენტებს და რა როლის შესრულება შეეძლო ამაში გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების ერთ-ერთ ყოფილ ხელმძღვანელს მარკუს ვოლფს, რომელიც ამჟამად გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე იმყოფება და მის საქმეს იძიებენ.

მდგომარეობა იუგოსლავიაში

განვლილი დღე-ღამის განმავლობაში იუგოსლავიის იმ რესპუბლიკებში რომლებიც დამოუკიდებელი სახელმწიფოების შექმნას აპირებენ, დაძაბული ვითარება იყო. განსაკუთრებით ეს ითქმის ხორვატიაზე, სადაც ცხარე ბრძოლები მიმდინარეობდა.

ზაგრების რადიოს ცნობით იუგოსლავიის ფედერალურმა არმიამ სატანკო იერიში განახორციელა ქალაქ ვუკოვარზე. იერიში მოგერიებულ იქნა. რადიოს ცნობით ხორვატებმა ასამდე სერბი ჯარისკაცი დაატყვევეს. ხორვატთა შორის დანაკარგების შესახებ რადიო არაფერს იუწყება, თუმცა სხვა წყაროებით ხორვატებსაც დიდი დანაკარგი აქვთ. იუგოსლავიის არმიამ თავისი კონტროლი დააწესა სტრატეგიულად მნიშვნელოვან მაგისტრალზე სპლიტსა და დრნიშს შორის.

იბომბება ადრიატიკის ზღვის მშვენება, ხორვატთა ციხე-ქალაქი დუბროვნიკი. არმია ცდილობს ეს ქალაქი, სადაც სერბები მოსახლეობის მხოლოდ ხუთი პროცენტია. ე. წ. „დიდი სერბეთის" ორბიტაში მოაქციოს. დუბროვნიკი ზღვიდან და ხმელეთიდან ალყაშია. მის წინააღმდეგ ბრძოლებში აქტიურად მონაწილეობს ჩერნოგორიელი მოხალისეები, რომლებიც სერბების მხარეზე გამოდიან. ჩერნოგორიელები იგივე სერბები არიან, მხოლოდ მათ კარგახნის წინ მუსლიმანური მრწამსი აღიარეს, იუწყებიან რომ დუბროვნიკს მნიშვნელოვანი მატერიალური ზარალი მიადგა.

ხორვატიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ზვონიმირ შეფაროვიჩმა განაცხადა, რომ იწონებს ევროპის თანამეგობრობის ქვეყნების გადაწყვეტილებას სერბეთის მიმართ ეკონომიკური სანქციების დაწესების შესახებ. შეფაროვიჩმა აგრეთვე აღნიშნა რომ 7 ოქტომბრის შემდეგ, როდესაც ხორვატიის მიერ გამოცხადებული დამოუკიდებლობის დეკლარაციაზე, მორატორიუმის ვადა გავა, ზაგრები ენერგიულ ნაბიჯებს გადადგამს იუგოსლავიიდან გასასვლელად. ამ ვითარებაში ხორვატიის საგარეო საქმეთა მინისტრის აზრით ზაგრებს განსაკუთრებული იმედი აქვს ირლანდიის, ისლანდიის, ავსტრიის, ავსტრალიის, კანადის, არგენტინის, ალბანეთის, უნგრეთის, გერმანიის, ბელგიისა და დანიის. ამ ქვეყნების ხელშეწყობით ჩვენ საერთაშორისო არენაზე გავალთ. ახლა იუგოსლავია ფაქტიურად აღარ არსებობს და ამიტომ მსოფლიო საზოგადოების მხარდაჭერა იუგოსლავიის მთლიანობის აღდგენის საქმეში, ფაქტიურად აგრესორის მხარდაჭერაა, რასაც ისინი იყენებენ კიდევაც და ცდილობენ რაც შეიძლება მეტი ტერიტორია წაგვართვან, დასძინა შეფაროვიჩმა.

პესიმისტური სურათი

საბჭოთა კავშირის საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობის მდგომარეობის მძიმე სურათია წარმოდგენილი რუსეთის მთავრობის დახურული მოხსენების ფურცლებზე, რომლის ცალკეული ადგილები მოჰყავს იაპონიის საინფორმაციო სააგენტოს, ძიძი ცუსინს. საბჭოთა ექსპორტი, ნათქვამია დოკუმენტში, გაისად შემცირდება ორჯერ და მეტად 1990 წელთან შედარებით. საგარეო დავალიანების მოცულობა ახლა შეადგენს დაახლოებით 77 მილიარდ დოლარს, ექსპორტის შემოსულობათა ნახევარზე მეტი კი მოხმარდება საგარეო ვალისა და მისი პროცენტების გადახდას.

მოხსენების ავტორები, რომელიც დაამტკიცეს წინა კვირაში მოსკოვში რუსეთის კაბინეტის ეკონომიკურ საკითხებზე მომუშავე წევრთა დახურულ თათბირზე, აღნიშნავდნენ, თუ რაოდენ საშიშია სურსათისა და ყოველდღიური მოთხოვნის საქონლის იმპორტის მკვეთრი დაქვეითება, რომელიც შეიძლება სოციალური მერყეობის გაძლიერების კატალიზატორი გახდეს. ეკონომიკის აღდგენისა და განმტკიცებისათვის, ნათქვამია დოკუმენტში, რომელიც დასათაურებულია „საგარეო-ეკონომიკური სტრატეგიის ძირითადი მიმართულებანი", საჭიროა უცხოეთის ინვესტიციათა ყოველმხრივი მიზიდვა.

იმოწმებს რა იაპონიის ნავთობის მრეწველობის ინფორმირებულ წყაროებს, გაზეთი „მაინიჩი" დღეს წერს, რომ საბჭოთა კავშირიდან — მსოფლიოში მისი უდიდესი მწარმოებელი ქვეყნიდან — ნავთობის ექსპორტი მომავალი წლის პირველ კვარტალში შეიძლება დღეში დაახლოებით 1,4 მილიონ ბარელამდე შემცირდეს. გაზეთის მონაცემებით, შარშან სსრ კავშირში ნავთობის მოპოვების მოცულობამ, რომელიც სამი წლის განმავლობაში ზედიზედ მცირდებოდა, დღეში 11,5 მილიონი ბარელი შეადგინა. მიმდინარე წლის პირველ ექვს თვეში ყოველდღიური წარმოება 10,6 მილიონ ბარელამდე შემცირდა, ოქტომბერ-დეკემბრის პროგნოზები კი დაახლოებით 9,7 მილიონ ბარელს შეადგენს.

მედიგანი მოსკოვში ჩავიდა

ამერიკელ სპეციალისტთა დელეგაცია შეერთებული შტატების სოფლის მეურნეობის მინისტრის ედვარდ მედიგანის მეთაურობით სსრ კავშირში გაფრინდა. მის შემადგენლობაში შედიან კერძო კომპანიათა წარმომადგენლები და სოფლის მეურნეობისა და სურსათის პრობლემებზე მთავრობის ექსპერტები. დელეგაციის მთავარი ამოცანაა განსაზღვროს საბჭოთა კავშირის მოთხოვნილებანი სასურსათო დახმარებაზე და ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დასავლეთის სხვა ქვეყნების მიერ მისი მიცემის შესაძლო გზები.

მოსკოვის გარდა ამერიკელ ექსპერტთა ჯგუფი აპირებს ეწვიოს სანკტ-პეტერბურგსა და კიევს. მისი ვიზიტი საბჭოთა კავშირში 9 დღეს უნდა გაგრძელდეს. როგორც მოელიან, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მეთაურობით ამ დელეგაციის მოგზაურობის შემდეგ ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაცია შეძლებს მიიღოს საბოლოო გადაწყვეტილება სსრ კავშირისთვის სასწრაფო სასურსათო და ჰუმანიტარული დახმარების მიცემის შესახებ.

შეხვედრა ლუქსემბურგში

ლუქსემბურგის დედაქალაქში დამთავრდა ევროპის გაერთიანებათა მინისტრების საბჭო გარემოს დაცვის მინისტრების დონეზე. ფორუმის მონაწილეებს წარუდგინეს მოხსენება, რომელიც შეიცავს ატმოსფეროში ნახშირწყლების გამობოლქვის წინააღმდეგ ევროპის გაერთიანებათა ქვეყნებში ბრძოლის გეგმის პროექტს.

დოკუმენტის თანახმად, გაერთიანებათა აღმასრულებელი ორგანო აპირებს შემოიღოს გადასახადი ენერგიის მოხმარებაზე, რათა გამონაბოლქვების დონე 2000 წლისათვის 1990 წლის დონეზე მაინც დარჩეს. საუკუნის დამლევს გადასახადი შეადგენს 10 დოლარს ნავთობის ყოველ ბარელზე ან მის ეკვივალენტზე. ამ ეკონომიკურმა ღონისძიებებმა ერთდროულად სტიმული უნდა მისცეს ენერგიის ალტერნატიული წყაროების განვითარებას. მინისტრებმა მოიწონეს შეთავაზებული პროექტი, რომელიც უნდა დამტკიცდეს მისი ფინანსური დებულებების შეთანხმების შემდეგ.

უარზე არიან

ინდოეთის დასავლეთ ბენგალიის შტატის ხელისუფალნი აპირებენ უარი უთხრან სსრ კავშირს ბაკრეშვარის დიდი ენერგეტიკული პროექტის — თბოელექტროსადგურის მშენებლობაში ხელშეწყობაზე. როგორც დღეს გაზეთი „ეკონომიკ თაიმსი" წერს, ეს განაცხადა კალკუტაში შტატის ენერგეტიკის მინისტრმა შანკარ სენმა. ამ გადაწყვეტილების მთავარი მიზეზი, როგორც მინისტრი ამტკიცებს, ის არის, რომ გაუთვალისწინებელ გარემოებათა გამო" გაურკვეველია საბჭოთა მხრიდან სახსრების შემოსვლა, რომლის წილიც 12 მილიარდი რუპიის ღირებულების პროექტში დაახლოებით 3 მილიარდ რუპიას შეადგენს.

ამასთან დაკავშირებით დასავლეთ ბენგალიის ენერგეტიკის განვითარების კორპორაციამ ქვეყნის ენერგეტიკული ობიექტების დაფინანსების კორპორაციას თხოვნით მიმართა უზრუნველყოს თუნდაც სახსრების ნაწილის მიღება ესოდენ საჭირო თბოელექტროსადგურის მშენებლობის დასრულებისათვის.

რამდენიმე სტრიქონით

გერმანიის ხელისუფლებამ გადაწყვიტა სახელმწიფოებრივი გაერთიანების წლისთავი აღნიშნოს. ზეიმი გუშინ დაიწყო ჰამბურგში, სადაც ჩავიდა მისი ძმადნაფიცი ქალაქების დელეგაციები. შემდეგ საზეიმო მიტინგები აღმოსავლეთ გერმანიის ექვს მიწაზეც გაიმართება. ამ ღონისძიებებს სათავეში გერმანიის კანცლერი ჰელმუტ კოლი უდგას. ქვეყნის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ღრმად აანალიზებენ განვლილ ერთ წელიწადს, ხაზს უსვამენ თუ რა პრობლემებზე უნდა გაამახვილოს ყურადღება გაერთიანებულმა გერმანიამ მომავალში.

თურქეთმა სურვილი გამოთქვა, რომ უფრო ახლო ეკონომიკური და კულტურული კავშირი დაამყაროს საბჭოთა კავშირის მუსულმანურ რესპუბლიკებთან. ესენია შუა აზიის ხუთი რესპუბლიკა და აზერბაიჯანი.

პოლონეთში დიდ შეშფოთებას გამოთქვამენ ქვეყანაში, ოქროს გაიაფების გამო. ეროვნული ბანკის წარმომადგენლების აზრით ამის მიზეზია საბჭოთა კავშირიდან შემოზიდული ოქრო. საბჭოთა ტურისტებს ოქრო კილოგრამობით შემოაქვთ, აღნიშნავს „კურიერ პოლსკი". გაზეთის აზრით „ოქროს ოპერაციის" მიღმა დგას საბჭოთა მაფია, სუკისა და კომპარტიის მაღალი თანამდებობის პირები.

გუშინ ვილნიუსში საზეიმო ვითარებაში გაიხსნა ლიტვის რესპუბლიკაში შეერთებული შტატების საელჩო. ცერემონიაზე მონაწილეობას იღებდნენ შეერთებული შტატების დროებითი რწმუნებული ლიტვაში დერილ ჯონსონი და რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ვიტაუტას ლანდსბერგისი. ამერიკის საელჩო რიგით მეორე საელჩოა ლიტვის დედაქალაქში. რამდენიმე კვირით ადრე პირველი საელჩო გახსნა შვედეთმა.

რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო მდივანმა გენადი ბურბულისმა განაცხადა, რომ რუსეთი მოვალეა და შესაძლებლობაც აქვს რომ საბჭოთა კავშირის მემკვიდრე იყოს. სახელმწიფო მდივნის ამ განცხადებამ ფართო რეზონანსი გამოიწვია მრავალ პოლიტიკურ მოღვაწეს შორის, ისინი თვლიან რომ ბურბულისის ნათქვამი იმპერიული აზროვნების ჩვეულებრივი ნიმუშია.

საბჭოთა კავშირის ჯაშუშური უწყება სუკის სტრუქტურას გამოეყო და პარლამენტს დაუქვემდებარდა. მის ახალ ხელმძღვანელად დაინიშნა ევგენი პრიმაკოვი. თავის დანიშვნასთან დაკავშირებით გამართულ პრესკონფერენციაზე პრიმაკოვმა გულახდილად განაცხადა, რომ დაზვერვის ინტერესები იმ რესპუბლიკებზეც ვრცელდება, რომლებიც საბჭოთა კავშირიდან გასვლას აპირებენო.

შეერთებული შტატების კონგრესმა დააკმაყოფილა პრეზიდენტ ბუშის თხოვნა და ოთხი თვით გადადო ისრაელისთვის 10 მილიარდი დოლარის სესხის მიცემის გარანტიები. კომენტატორები თვლიან რომ ეს გადაწყვეტილება კონგრესის ისრაელის მომხრე ლობის დიდი დამარცხება არისო.

ტაჯიკეთის პროკომუნისტურად განწყობილმა პარლამენტმა ბოლოსდაბოლოს დაუთმო მრავალათასიანი ოპოზიციის მოთხოვნას და რესპუბლიკაში შეაჩერა კომპარტიის მოქმედება. ოპოზიციონერებმა ნაბიევის გადაყენებაც თუ შეძლეს ეს დიდად შეაშფოთებს უზბეკეთისა და თურქმენეთის ხელისუფლებას, რომლებსაც მტკიცე კომუნისტური ორიენტაცია შერჩათ.

ბელორუსიის პარლამენტმა ცხარე დებატების შემდეგ მაინც ვერ გადაწყვიტა რესპუბლიკის კომპარტიის ბედი. გადაწყდა, რომ კომპარტიის აკრძალვისა და მისი ქონების ნაციონალიზაციის საკითხი მოგვიანებით განიხილონ.

ცნობილი ეკონომისტის გრიგოლ იავლინსკის განცხადებამ, რომ საბჭოთა ოქროს ფონდი მხოლოდ 240 ტონაა, დაამშვიდა დასავლეთელი ეკონომისტები, რადგან უკვე მოსალოდნელი აღარ იყო საბჭოთა ოქროს დასავლეთში გაყიდვა, რაც ოქროს მსოფლიო ფასს დასცემდა. მალე საბჭოთა სახელმწიფო ბანკის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა ალექსანდრე დუბინინმა თქვა, რომ საბჭოთა ოქროს მარაგი 374 ტონა არისო. ამ ცნობამ კი დასავლეთის დიდი შეშფოთება გამოიწვია. აქ გაიხსენეს, რომ ზოგიერთი მონაცემებით საბჭოთა ოქროს ფონდი ათასი ტონაა, სხვა ცნობებით კი 3 ათასი. ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს მონაცემებით კი იგი 4,5 ათას ტონას აღწევს. ასე რომ დასავლეთში კვლავ შეშფოთებით ელიან საბჭოთა ოქროს გაყიდვას და „ოქროს ციებ-ცხელებას", რაც მსოფლიო ეკონომიკური სტრუქტურის ნაწილობრივ მოშლას გამოიწვევს. დასავლეთი ფინანსურ საკითხებს მალე მოაგვარებს, ხოლო ოქროს გარეშე დარჩენილ მოსკოვს რა ეშველება, ამაზე კი პასუხს არავინ იძლევა.

ჰაიტის გადაყენებულმა პრეზიდენტმა ჟან ბერტრან არისტიდმა თხოვნით მიმართა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციას, რათა მან გამოიყენოს თავისი მაღალი საერთაშორისო ავტორიტეტი ჰაიტიზე დემოკრატიული მმართველობის დასამყარებლად. შეგახსენებთ, რომ რამდენიმე დღის წინ კუნძულზე სამხედრო გადატრიალება მოხდა და დემოკრატიული ფორმებით არჩეული ხელისუფლება დაემხო.

სესია აუცილებელია

პრესაში უკვე არაერთგზის გაისმა საქართველოს უზენაესი საბჭოს სესიის დაუყოვნებლივი მოწვევის, უფრო ზუსტად — მისი მუშაობის განახლების მოთხოვნა. რა თქმა უნდა, უზენაესი საბჭოს მუშაობის დაწყება ჩვენ, უწინარესად, ჩვენი საშინაო-პოლიტიკური გართულებების ნეიტრალიზებისთვის გვჭირდება. მაგრამ, გარდა ამისა, გვაქვს სხვა საარსებო პრობლემები, რომლებმაც, სამწუხაროდ, თანდათანობით საგარეო პოლიტიკის სფეროში გადაინაცვლა. უწინარესად ყოვლისა, ეს არის „სამხრეთ ოსეთის" პრობლემა, რომლის გადასაწყვეტად „მეორე" მხარე ბოლო ხანს აჩქარებს ცალმხრივ აქციებს.

სწორედ ეს აქციები გვაძლევს კიდევ ერთ, დამატებითს არგუმენტს იმისთვის, რომ მოვითხოვოთ სესიის განახლება. მასზე უზენაესმა საბჭომ უნდა მიიღოს დაახლოებით შემდეგი მიმართვის ტექსტი, რომელიც გაეგზავნება მოსკოვისა და რუსეთის სათანადო ინსტანციებს: საქართველოში დღეს პოლიტიკური კრიზისია; ეს საქართველოს საშინაო საქმეა და თვითონვე მოაგვარებს; კრიზისის საბოლოო დაძლევამდე არავინ არსად არა მარტო არ უნდა განიხილოს, არამედ არც მიიღოს არანაირი წინადადება „სამხრეთ ოსეთის" საკითხის ირგვლივ; წინააღმდეგ შემთხვევაში, ორგანოს, რომელიც გადაწყვეტს გამოეხმაუროს ამგვარ წინადადებას, საქმე ექნება მხოლოდ ერთ მხარესთან და ამ შემთხვევაში მისი ნებისმიერი გადაწყვეტილება თუ მოსაზრება ლეგიტიმური ვერ იქნება.

სესიის მოწვევა აუცილებელია. ხელისუფლებამ სრულიად უპირობოდ უნდა მისცეს ოფიციალური გარანტია უსაფრთხოებისა ყველას — პოლიტიკოსს თუ არაპოლიტიკოსს, სამხედრო თუ სამოქალაქო პირს; ხოლო ხალხი, ადამიანები უნდა დაუბრუნდნენ თავიანთ სამუშაო და საცხოვრებელ ადგილებს, კერძოდ, პარლამენტარები — პარლამენტს.

აპოლონ სილაგაძე

ტელეფონით ბუდაპეშტიდან

სამწუხაროდ, სავსებით დარწმუნებული ვარ იმაში, რომ დღეს ერთმანეთის პირისპირ მდგომთა მიმართ წარმოთქმულ თითოეულ სიტყვას კედელზე შეყრილი ცერცვის მნიშვნელობა აქვს მხოლოდ, მაინც გული არ მითმენს, არ შევახსენოთ მათ, რომ, თუ ფიზიკურ განადგურებას გადაურჩა ჩვენი ერი, ხვალინდელ დღეზე ფიქრიც არ გვაწყენდა. გაზეთში წავიკითხე, რომ საქართველო „ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის შემაჯამებელ დოკუმენტებს „უერთდება. ამას წინათ აქაური გაზეთები ვეებერთელა ასოებით იუწყებოდნენ, რომ საქართველო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრობას ითხოვს (ამ განცხადებას თან ახლდა ავტომატებით შეიარაღებული გვარდიელების — „რომლებიც მზად არიან თავიანთი ძმების სისხლი დაღვარონ" — და ტელევიზიის დერეფნის იატაკზე მშვიდად მძინარე თავით ფეხამდე შეიარაღებული ოპოზიციონერების სურათები). ის კი გვავიწყდება, რომ იარაღის ჟღრიალით ჩვენ არავინ მიგვიღებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში და არც ევროპაში. მსოფლიოს აქამდე ხომ სტალინიც ვერ უპატიებია ქართველი ხალხისთვის. დღეს და სწორედ დღეს ქართველ მამაკაცებს, მით უფრო ყმაწვილებს, საშუალება ეძლევათ განახორციელონ სუფრასთან სილამაზით წარმოთქმული მშვენიერი სიტყვები სამშობლოს სიყვარულსა და ქართულ ვაჟკაცურ სულზე.

მანანა სალაძე
ბუდაპეშტი.

პრეზიდენტის პრესცენტრის 1991 წლის 1 ოქტომბრის განცხადების გამო

1. შიდა ქართლში სსრკ შინაგანი ჯარების შესვლას 1990 წლის დეკემბერში ჰქონდა თუ არ ჰქონდა საქართველოს ხელისუფლების სანქცია, ღია საკითხია. მაგრამ ფაქტია, რომ

ა. ეს ჯარები იქ მოქმედებს მხოლოდ საქართველოს ინტერესების წინააღმდეგ.

ბ. ამ ჯარების მოქმედება დაკანონებულია საქართველოს უზენაესი საბჭოს უმრავლესობის მიერ, ჯერ ერთი თვით, შემდეგ კი ახალი და ახალი ვადებით.

გ. ქ. ცხინვალიდან და ზნაურის რაიონის სოფლებიდან ქართული მოსახლეობა იძულებული გახდა გამოსულიყო, რაც საქართველოსთვის უდიდესი ღალატია.

ამრიგად, ჩემი ბრალდება, რომ ხელისუფლების პოლიტიკა შიდა ქართლში სუსტი და კაპიტულანტურია, ძალაში რჩება.

2. პრესცენტრის მტკიცება, რომ მე მოვუწოდებდი პარლამენტს სსრკ-თვის ომის გამოცხადებისაკენ, სიცრუეა, რომელიც მე ადრე უკვე ვამხილე. მე მოვუწოდე პარლამენტს მხოლოდ იმის კონსტატაციისაკენ, რომ სსრკ შინაგანი ჯარები საომარ მოქმედებას უწევიან ჩვენს წინააღმდეგ.

3. პრესცენტრის მტკიცება, თითქოს მე „პუტჩის" ვეწეოდი, ცილისწამებაა, რომელზედაც განზრახული მაქვს სასამართლოსათვის მიმართვა.

ნ. ნათაძე
2. 10. 1991 წ.

რა არის ჩვენთვის უმთავრესი?

ასეთი შეკითხვით მომმართა ცოტა ხნის წინათ ერთმა სიმპათიურმა კორესპონდენტმა. მაშინ კმაყოფილიც კი დავრჩი, რომ მეორედ აღარ მომაკითხა, რადგან გამიძნელდა ისეთი პასუხის მოფიქრება, რომელიც არაერთგზის ნათქვამის გამეორება არ იქნებოდა. მაგრამ დრო გადიოდა და სულ უფრო მეუფლებოდა გრძნობა, რომ ვალდებული ვიყავი როგორმე მაინც გამეცა პასუხი დასმული კითხვისთვის; მით უმეტეს, რომ ბოლოს და ბოლოს ჭეშმარიტებას არ აფერმკრთალებს გამეორება.

უმთავრესი კი, ჩემი აზრით, ის არის, რაც მუდამ გვაკლდა და მუდამ იყო ჩვენი უდიდესი სატკივარი საქართველოს მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მანძილზე: ურთიერთმხარდაჭერა, ანგარიშგაწევა, ერთიანობა, საზოგადო საქმისა და სამშობლოს სამსახურის საკუთარ ინტერესებზე მაღლა დაყენება. დღეს ეს სატკივარი სისხლდენად ჭრილობად გადაიქცა, და თუ დაუყოვნებლივ არ შევმჭიდროვდით და ყველა ჩვენი მისწრაფება და მიზანი სამშობლოს სამსახურს არ დავუქვემდებარეთ, სამუდამოდ შევირცხვენთ თავს და ყელსაც საკუთარი ხელით გამოვიჭრით. ამაზე ოცნებობს ბევრი ჩვენი მოშურნე.

კარგად უნდა გვესმოდეს, რომ ქვეყნის მართვის მექანიზმის მოწესრიგება მის წარსულს, ხალხის ხასიათის თავისებურებებს, ზნე-ჩვეულებებს, სარწმუნოებას — უაღრესად რთული და თანდათანობითი პროცესია, მრავალ დაბრკოლებათა გადალახვის გზაა. ამჟამად ჩვენ ამ გრძელი და რთული გზის მხოლოდ დასაწყისში ვართ. ამ ძნელ სვალზე ცხოვრების დემოკრატიული წესის დამკვიდრებაც ურთულესი საქმეა. მით უფრო, რომ დემოკრატიის იმპორტი რომელიმე ცივილიზებული ქვეყნიდან ფრიად სათუო ამბავია. ცხოვრების ინგლისური წესისთვის ფეხის აწყობა მხოლოდ ინგლისელს შეუძლიაო, წერდა ერთი ამერიკელი მწერალი. მაგრამ არის დემოკრატიული წყობის ერთი ელემენტარული და მთავარი პირობა, რომელიც ქვაკუთხედად უძევს ყოველი ყაიდის დემოკრატიას. ეს არის კანონის უზენაესობა და მისი განუხრელად დაცვის აუცილებლობა. ალბათ, სწორედ ეს გვავიწყდება მაშინ, როდესაც დემოკრატიზმის პრინციპების დასამკვიდრებლად არაკონსტიტუციურ გზასაც არ ვთაკილობთ და საქმეს იქამდე ვამწვავებთ, რომ უკვე ძმათა კვლის რეალური საშიშროების წინაშე ვდგავართ.

იმისთვის, რომ ჭეშმარიტი დემოკრატია იშვას, საჭიროა სათანადო ტრადიცია და კომპრომისის გამოცდილება, ანდა, ღმერთმა დაგვიფაროს და, ისეთი თავზარდამცემი ეროვნული კატასტროფა, საფრანგეთმა რომ 1870 წელს განიცადა და ფრანგი ერი რომ საბოლოოდ გამოაფხიზლა. მაგრამ ეს იყვნენ ფრანგები — ძლიერი და მრავალრიცხოვანი, დამოუკიდებელი ერი, რომელსაც საკმარისი შინაგანი ძალა და რეზერვი აღმოაჩნდა იმისთვის, რომ სახელმწიფოს რღვევის პროცესი შეუქცევადი არ გამხდარიყო. საქართველოში კი მსგავს ძმათა კვლას აუცილებლად მოჰყვება ათასგვარი დამცირება, დაძაბუნება და, შესაძლოა, სრული განადგურებაც.

პოლ ვალერიმ თქვა, რომ დღევანდელ საზოგადოებას ორი დიდი საფრთხე ემუქრება — წესრიგი და უწესრიგობა. თითქოს განხეთქილება გარდაუვალი ჩანს, მაგრამ დემოკრატიული ტრადიციის მქონე ქვეყნებში ამ ორ „საფრთხეს" შორის გარკვეული წონასწორობა მყარდება და საბოლოო ჯამში ზნეობრივი სრულყოფისა და წინსვლისთვისაც ფართო ასპარეზი გადაიშლება. მაგრამ თუ ეს წონასწორობა ვერ შეიქმნა და წესრიგმა უწესრიგობა ვერ გააწონასწორა? ასეთი რამ შეიძლება საბედისწერო აღმოჩნდეს ჩვენთვის, მით უფრო ეროვნული მოძრაობის გამარჯვების პირველსავე ნაბიჯზე.

თითქოს აღარავინ ამტკიცებს დღეს, რომ ადამიანი აუცილებლად ბრძოლის ქარცეცხლში უნდა ჭედდეს თავის უმაღლეს იდეალებს. ვგონებ ჩაბარდა ისტორიას ის თვალსაზრისიც, რომ მხოლოდ არსებობისათვის ბრძოლამ განაპირობა პროგრესი. აქ უკვე ჩემი კომპეტენციის სფეროს ვუახლოვდები და მაგონდება ჰოლანდიელი ეთოლოგების გამოკვლევა, რომლის თანახმად შიმპანზეთა თანასაზოგადოებებში საკმაოდ ხშირ, თუმცა უსისხლო შეტაკებებს აუცილებლად მოსდევს შერიგება და შეკავშირება. სწორედ ეს არის მათი ურთიერთობის წარმმართველი ქცევა. ზოგიერთი მკვლევარის აზრით, ამდაგვარმა შეკავშირების ღვთით ნაბოძებმა უნარმა აღაზევა ჩვენი შორეული წინაპარი ადამიანამდე.

დღეს ჩვენი ეროვნული ენერგიის განბნევა და ძალების დაქსაქსვა სიკვდილის ტოლფასია. ამას მოწმობს სწორედ 25 სექტემბრის საზარელი ძმათაკვლა და ყველა ის უბედურება, რომლებიც ამ ბოლო დროს დაგვატყდა თავს.

რა არის ჩვენთვის უმთავრესი? სამწუხაროდ, დღეს უფრო კონკრეტულად შემიძლია გავცე პასუხი ამ შეკითხვას, ვიდრე მაშინ, როდესაც ის დამისვეს: დაუყოვნებლივ წერტილის დასმა კონფრონტაციისთვის და ქვეყნის საარსებო საკითხების გადაწყვეტა მხოლოდ აზრთა და არა იარაღით დაპირისპირების გზით.

აკადემიკოსი
ლეო გაბუნია

რედაქციისაგან

ჩვენი გაზეთის ა. წ. 28 სექტემბრის ნომერში გამოქვეყნდა საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის კონცეფცია, რომელიც შეიმუშავა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ჰუმანიტარულ და სოციალურ საკითხთა მუდმივმოქმედ კომისიასთან არსებულმა ჯანმრთელობის დაცვისა და სოცუზრუნველყოფის კომისიამ. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრმა, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატმა ბატონმა თამაზ ყურაშვილმა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის მიკრობიოლოგიის კათედრის გამგემ პროფესორმა ბატონმა თამაზ კერესელიძემ და ბატონმა ანდრია ურუშაძემ.

კონცეფციის შემმუშავებელი შემოქმედებითი ჯგუფი წინასწარ უღრმეს მადლობას მოახსენებს ყველას, ვინც საქმიან წინადადებებს, მოსაზრებებსა და შენიშვნებს წარმოადგენს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ზემოაღნიშნულ კომისიის სახელზე.

ჭადრაკი

რევანში — დაუყოვნებლივ!

მანილაში გაიმართა მსოფლიოს პირველობაზე ჩიბურდანიძე-ჟუჟუნის მატჩის მეოთხე პარტია. როგორც ცნობილია, წინა შეხვედრაში მსოფლიოს ჩემპიონს მძიმე შეცდომა მოუვიდა და დამარცხდა. ამჯერად იგი რევანშისათვის დაჟინებულად თამაშობდა და 56-ე სვლაზე მიაღწია კიდეც საწადელს. ამრიგად, ანგარიში გათანაბრდა — 2:2.

მეხუთე პარტია, რომელშიც თეთრებით სიე ჟუნი ითამაშებს, დანიშნულია 4 ოქტომბრისათვის.

მოგვყავს მე-4 პარტიის ჩანაწერი.

თეთრები: მაია ჩიბურდანიძე
შავები: სიე ჟუნი
ესპანური პარტია

1. e4 e5 2. მf3 მc6 3. კb5 a6 4. კa4 მf6 5. 0—0 კe7 6. ეe1 b5 7. კb3 0—0 8. d3 d6 9. c3 მa5 10. კc2 c5 11. მbd2 ეe8 12. მf1 მc6 13. h3 h6 14. მe3 კf8 15. მh2 d5 16. მhg4 მ:g4 17. hg d4 18. მf5 c4 19. dc bc 20. კa4 კd7 21. კd2 ეb8 22. b3 cb 23. ab მe7 24. cd მ:f5 25. gf ed 26. კa5 ლe7 27. ლ:d4 კ:a4 28. ba ლc5 29. ლd2 ლc4 30. e5 კc5 31. ეac1 ლd4 32. e6 ეb2 33. ლ:d4 კ:d4 34. ef+ მფ:f7 35. ეc7+ მფf8 36. ე:e8+ მფ:e8 37. კe1 კb6 38. ეc4 ეb1 39. ეe4+ მფf7 40. მფh2 h5 41. g3 მფf6 42. a5 კc7 43. კc3+ მფ:f5 44. ეc4 კd8 45. ეc5+ მფg6 46. ეc6+ მფh7 47. ე:a6 ეc1 48. კd4 ეd1 49. კc3 ეc1 50. ეa8 კc7 51. კd4 ეc4 52. კe3 h4 53. a6 hg+ 54. მფg2 კf4 55. a7 gf 56. კ:f2 და შავები დანებდნენ.

დამარცხების მიუხედავად

რეიკიავიკში მიმდინარე მსოფლიოს თასის ასპარეზობის მერვე ტურში ანატოლი კარპოვმა წააგო ლიუბომირ ლიუბოევიჩთან, მაგრამ მაინც ინარჩუნებს ლიდერობას. მას 8 შესაძლებლიდან 6 ქულა აქვს. მეორე და მესამე ადგილს იყოფენ ლიუბოევიჩი და ივანჩუკი, რომლებიც ლიდერს ნახევარი ქულით ჩამორჩებიან. ნიკოლიჩმა მოაგროვა 5 ქულა, სეირავანმა — 4,5.

მთავარი რედაქტორი მამუკა ჭაჭუაშვილი

ტელეფონები: ... 99-92-26; ... 99-73-24.
ინდექსი 64434

ოფიციალური ცხრილი

საქართველოს ფულისა და ნივთების 1991 წლის მეორე დამატებითი გამოშვების ლატარიის მოგებათა ტირაჟი გაიმართა 1991 წლის 25 სექტემბერს ქ. ტყიბულში. ტირაჟში გათამაშდა 1 მილიონ 80 ათასი მანეთის 300 ნივთმოგება და 899821 მანეთი ფულადი მოგება. მოგება ხვდა ლატარიის ბილეთების შემდეგ სერიებსა და ნომრებს (მოგებათა ტირაჟი გაიმართა ლატარიის სამ თანრიგზე).

სერიის №№ / ბილეთის №№	მოგებული ნივთის დასახელება ან ფულადი მოგების ოდენობა	ნივთის ღირებულება მანეთობით
024004 468*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024019 193*)	80 მანეთი	—
024027 015*)	15 მანეთი	—
024029 374*)	90 მანეთი	—
024030 288*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
024040 390*)	ავტომანქანა „ჟიგული-21068"	9000—00
024042 482*)	80 მანეთი	—
024043 100*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024046 376*)	ავტომანქანა „ჟიგული-21068"	9000—00
024047 348*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024061 015*)	15 მანეთი	—
024072 116*)	80 მანეთი	—
024094 151*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024099 201*)	15 მანეთი	—
024107 198*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024112 267*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024114 117*)	800 მანეთი	—
024120 264*)	80 მანეთი	—
024153 050*)	100 მანეთი	—
024154 083*)	100 მანეთი	—
024158 335*)	150 მანეთი	—
024160 521*)	15 მანეთი	—
024166 257*)	100 მანეთი	—
024170 215*)	80 მანეთი	—
024185 010*)	15 მანეთი	—
024187 088*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024200 011*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024202 395*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024206 446*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024221 122*)	80 მანეთი	—
024226 060*)	80 მანეთი	—
024234 296*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
024243 345*)	15 მანეთი	—
024252 317*)	20 მანეთი	—
024260 390*)	80 მანეთი	—
024270 349*)	80 მანეთი	—
024280 182*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
024282 473*)	20 მანეთი	—
024301 354*)	30 მანეთი	—
024306 204*)	70 მანეთი	—
024310 471*)	70 მანეთი	—
024320 214*)	15 მანეთი	—
024328 215*)	15 მანეთი	—
024340 147*)	50 მანეთი	—
024342 177*)	40 მანეთი	—
024350 414*)	20 მანეთი	—
024368 305*)	40 მანეთი	—
024366 054*)	500 მანეთი	—
024378 065*)	15 მანეთი	—
024391 105*)	40 მანეთი	—
024398 011*)	იმპორტული ავეჯის გარნიტური	2125—00
024407 403*)	30 მანეთი	—
024416 174*)	90 მანეთი	—
024429 174*)	მაცივარი „ზილ"	410—00
024442 290*)	80 მანეთი	—
024457 022*)	80 მანეთი	—
024462 403*)	15 მანეთი	—
024465 075*)	ავტომანქანა „ჟიგული-21068"	9000—00
024492 042*)	80 მანეთი	—
024496 093*)	15 მანეთი	—
024505 261*)	80 მანეთი	—
024506 251*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024525 381*)	15 მანეთი	—
024541 311*)	80 მანეთი	—
024550 322*)	20 მანეთი	—
024551 196*)	80 მანეთი	—
024568 100*)	80 მანეთი	—
024582 130*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024606 123*)	80 მანეთი	—
024612 414*)	20 მანეთი	—
024629 300*)	20 მანეთი	—
024647 496*)	20 მანეთი	—
024657 458*)	80 მანეთი	—
024672 082*)	15 მანეთი	—
024673 475*)	80 მანეთი	—
024680 882*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024686 154*)	40 მანეთი	—
024695 184*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024702 355*)	80 მანეთი	—
024704 085*)	15 მანეთი	—
024716 374*)	40 მანეთი	—
024717 109*)	50 მანეთი	—
024720 098*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024744 301*)	20 მანეთი	—
024750 487*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024758 485*)	მაცივარი „ზილ"	410—00
024768 480*)	80 მანეთი	—
024776 848*)	80 მანეთი	—
024778 325*)	ავტომანქანა „ჟიგული-2108"	8400—00
024789 850*)	ავტომანქანა „ნივა-2121"	9000—00
024797 130*)	20 მანეთი	—
024798 520*)	80 მანეთი	—
024808 190*)	20 მანეთი	—
024809 105*)	80 მანეთი	—
024825 275*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024841 108*)	80 მანეთი	—
024845 200*)	15 მანეთი	—
024851 212*)	80 მანეთი	—
024860 230*)	80 მანეთი	—
024899 107*)	80 მანეთი	—
024902 098*)	40 მანეთი	—
024906 490*)	70 მანეთი	—
024920 218*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
024936 293*)	ავტომანქანა „ნივა-2121"	9000—00
024950 009*)	50 მანეთი	—
024955 302*)	20 მანეთი	—
024961 178*)	40 მანეთი	—
024974 314*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
024988 256*)	80 მანეთი	—
024996 120*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025004 026*)	80 მანეთი	—
025007 443*)	80 მანეთი	—
025013 278*)	40 მანეთი	—
025033 251*)	150 მანეთი	—
025041 471*)	80 მანეთი	—
025047 191*)	15 მანეთი	—
025057 244*)	80 მანეთი	—
025058 220*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025070 184*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
025073 300*)	80 მანეთი	—
025075 164*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
025076 118*)	90 მანეთი	—
025077 482*)	80 მანეთი	—
025082 500*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
025083 267*)	90 მანეთი	—
025088 028*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025091 893*)	სარეცხი მანქანა „მალიუტკა"	88—00
025094 458*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025106 285*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025107 051*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
025109 366*)	40 მანეთი	—
025118 220*)	40 მანეთი	—
025150 476*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
025161 462*)	15 მანეთი	—
025173 108*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025193 208*)	40 მანეთი	—
025217 089*)	80 მანეთი	—
025218 423*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025246 087*)	100 მანეთი	—
025247 258*)	20 მანეთი	—
025251 106*)	90 მანეთი	—
025252 261*)	15 მანეთი	—
025261 224*)	40 მანეთი	—
025292 247*)	800 მანეთი	—
025305 486*)	70 მანეთი	—
025311 187*)	50 მანეთი	—
025315 096*)	150 მანეთი	—
025320 459*)	400 მანეთი	—
025336 456*)	40 მანეთი	—
025338 088*)	800 მანეთი	—
025355 120*)	ავტომანქანა „ჟიგული-21068"	9000—00
025367 383*)	50 მანეთი	—
025376 115*)	ავტომანქანა „ჟიგული-2109"	9016—00
025377 383*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025388 179*)	20 მანეთი	—
025401 496*)	80 მანეთი	—
025408 188*)	20 მანეთი	—
025414 188*)	70 მანეთი	—
025427 434*)	80 მანეთი	—
025438 010*)	100 მანეთი	—
025441 182*)	90 მანეთი	—
025450 161*)	50 მანეთი	—
025457 258*)	20 მანეთი	—
025491 089*)	100 მანეთი	—
025492 080*)	200 მანეთი	—
025496 467*)	40 მანეთი	—
025497 282*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
025506 391*)	70 მანეთი	—
025548 222*)	40 მანეთი	—
025551 442*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025578 230*)	400 მანეთი	—
025580 118*)	40 მანეთი	—
025590 382*)	20 მანეთი	—
025592 418*)	70 მანეთი	—
025602 029*)	20 მანეთი	—
025612 172*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025628 118*)	90 მანეთი	—
025632 257*)	200 მანეთი	—
025638 279*)	20 მანეთი	—
025639 084*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025645 373*)	400 მანეთი	—
025646 426*)	15 მანეთი	—
025691 447*)	15 მანეთი	—
025695 310*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025705 489*)	70 მანეთი	—
025718 487*)	90 მანეთი	—
025725 114*)	80 მანეთი	—
025729 150*)	80 მანეთი	—
025738 208*)	70 მანეთი	—
025749 185*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
025773 296*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025778 446*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
025792 291*)	80 მანეთი	—
025828 081*)	15 მანეთი	—
025832 378*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
025841 488*)	800 მანეთი	—
025866 308*)	30 მანეთი	—
025892 327*)	500 მანეთი	—
025897 306*)	100 მანეთი	—
025913 410*)	80 მანეთი	—
025915 188*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025925 057*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025929 345*)	800 მანეთი	—
025935 240*)	80 მანეთი	—
025942 264*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
025952 222*)	80 მანეთი	—
025956 090*)	20 მანეთი	—
025967 281*)	80 მანეთი	—
025982 476*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
025986 061*)	ავტომანქანა „ჟიგული-2109"	9016—00
025990 016*)	მაცივარი „ზილ"	410—00
026002 177*)	80 მანეთი	—
026018 045*)	500 მანეთი	—
026052 415*)	80 მანეთი	—
026064 097*)	ელექტროხორცსაკეპი	25—00
026081 027*)	15 მანეთი	—
026093 396*)	50 მანეთი	—
026098 499*)	50 მანეთი	—
026118 209*)	80 მანეთი	—
026136 182*)	400 მანეთი	—
026147 369*)	20 მანეთი	—
026157 385*)	15 მანეთი	—
026187 498*)	1073 მანეთი	—
026191 050*)	70 მანეთი	—
026192 154*)	90 მანეთი	—
026201 229*)	15 მანეთი	—
026217 100*)	15 მანეთი	—
026234 485*)	800 მანეთი	—
026235 385*)	40 მანეთი	—
026251 118*)	80 მანეთი	—
026254 391*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026256 370*)	150 მანეთი	—
026268 460*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
026271 313*)	სარეცხი მანქანა „მალიუტკა"	88—00
026301 337*)	80 მანეთი	—
026313 452*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026315 208*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026319 482*)	ავტომანქანა „ჟიგული-21068"	9000—00
026342 255*)	200 მანეთი	—
026345 183*)	50 მანეთი	—
026355 375*)	80 მანეთი	—
026360 492*)	400 მანეთი	—
026367 255*)	15 მანეთი	—
026381 366*)	20 მანეთი	—
026395 089*)	800 მანეთი	—
026397 018*)	100 მანეთი	—
026417 352*)	40 მანეთი	—
026422 205*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
026428 480*)	80 მანეთი	—
026450 912*)	200 მანეთი	—
026483 427*)	70 მანეთი	—
026484 448*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026495 230*)	80 მანეთი	—
026509 068*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026510 417*)	90 მანეთი	—
026515 340*)	50 მანეთი	—
026519 187*)	40 მანეთი	—
026521 390*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
026531 268*)	100 მანეთი	—
026557 385*)	80 მანეთი	—
026580 244*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
026592 383*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026599 104*)	800 მანეთი	—
026613 080*)	200 მანეთი	—
026616 488*)	20 მანეთი	—
026625 404*)	80 მანეთი	—
026629 407*)	80 მანეთი	—
026634 086*)	ელექტრო ყავის საფქვავი	14—00
026671 412*)	80 მანეთი	—
026695 399*)	20 მანეთი	—
026697 349*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
026707 260*)	50 მანეთი	—
026710 089*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
026718 158*)	80 მანეთი	—
026720 219*)	15 მანეთი	—
026728 109*)	15 მანეთი	—
026742 105)	50 მანეთი	—
026764 345*)	50 მანეთი	—
026766 020*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026772 497*)	20 მანეთი	—
026780 481*)	20 მანეთი	—
026786 200*)	100 მანეთი	—
026800 481*)	100 მანეთი	—
026806 265*)	40 მანეთი	—
026812 189*)	20 მანეთი	—
026818 222*)	100 მანეთი	—
026820 189*)	15 მანეთი	—
026821 108*)	200 მანეთი	—
026833 021*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026835 217*)	50 მანეთი	—
026836 414*)	ავტომანქანა „ჟიგული-2108"	8400—00
026855 492*)	100 მანეთი	—
026864 289*)	100 მანეთი	—
026874 426*)	15 მანეთი	—
026882 175*)	80 მანეთი	—
026901 358*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026911 337*)	100 მანეთი	—
026918 498*)	800 მანეთი	—
026922 038*)	40 მანეთი	—
026940 052*)	70 მანეთი	—
026950 384*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
026958 288*)	40 მანეთი	—
026973 321*)	100 მანეთი	—
026977 362*)	200 მანეთი	—
026979 472*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
026989 370*)	ელექტროხორცსაკეპი მანქანა	25—00
027000 469*)	50 მანეთი	—
027007 404*)	100 მანეთი	—
027011 004*)	ელექტროხორცსაკეპი მანქანა	25—00
027018 038*)	სარეცხი მანქანა „მალიუტკა"	88—00
027028 289*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027032 309*)	ელექტროყავის საფქვავი	14—00
027036 219*)	40 მანეთი	—
027037 459*)	15 მანეთი	—
027050 048*)	40 მანეთი	—
027055 205*)	ელექტროხორცსაკეპი მანქანა	25—00
027056 248*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027058 500*)	20 მანეთი	—
027062 095*)	800 მანეთი	—
027066 470*)	15 მანეთი	—
027067 095*)	90 მანეთი	—
027074 245*)	200 მანეთი	—
027093 461*)	200 მანეთი	—
027098 325*)	15 მანეთი	—
027111 221*)	100 მანეთი	—
027114 195*)	50 მანეთი	—
027124 278*)	20 მანეთი	—
027157 288*)	100 მანეთი	—
027185 304*)	500 მანეთი	—
027199 285*)	90 მანეთი	—
027210 412*)	20 მანეთი	—
027218 267*)	20 მანეთი	—
027228 144*)	100 მანეთი	—
027232 458*)	40 მანეთი	—
027254 338*)	ავეჯის იმპორტული გარნიტური	2125—00
027255 200*)	70 მანეთი	—
027258 105*)	90 მანეთი	—
027267 305*)	800 მანეთი	—
027276 154*)	400 მანეთი	—
027291 426*)	50 მანეთი	—
027314 331*)	400 მანეთი	—
027318 288*)	15 მანეთი	—
027342 129*)	80 მანეთი	—
027348 231*)	15 მანეთი	—
027354 062*)	20 მანეთი	—
027359 189*)	80 მანეთი	—
027379 172*)	100 მანეთი	—
027385 461*)	15 მანეთი	—
027392 067*)	90 მანეთი	—
027410 302*)	მაცივარი „მინსკი"	455—00
027411 360*)	200 მანეთი	—
027415 496*)	30 მანეთი	—
027417 104*)	70 მანეთი	—
027419 036*)	70 მანეთი	—
027420 412*)	40 მანეთი	—
027437 333*)	80 მანეთი	—
027442 148*)	20 მანეთი	—
027446 111*)	70 მანეთი	—
027496 250*)	20 მანეთი	—
0027515 479*)	4500 მანეთი	—
027517 074 *)	ავტომანქანა „ჟიგული-2108"	8400—00
027523 489*)	40 მანეთი	—
027527 020*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027529 378*)	80 მანეთი	—
027537 447*)	80 მანეთი	—
027541 371*)	4500 მანეთი	—
027546 028*)	15 მანეთი	—
027553 340*)	500 მანეთი	—
027558 123*)	80 მანეთი	—
027561 288*)	50 მანეთი	—
027584 268*)	70 მანეთი	—
027585 374*)	150 მანეთი	—
027590 118*)	40 მანეთი	—
027605 191*)	40 მანეთი	—
027608 148*)	70 მანეთი	—
027609 400*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027611 218*)	40 მანეთი	—
027624 423*)	80 მანეთი	—
027645 445*)	40 მანეთი	—
027662 284*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027681 008*)	500 მანეთი	—
027715 317*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027730 309*)	40 მანეთი	—
027736 148*)	20 მანეთი	—
027751 106*)	90 მანეთი	—
027759 359*)	70 მანეთი	—
027780 355*)	15 მანეთი	—
072786 248*)	40 მანეთი	—
027804 444*)	40 მანეთი	—
027824 086*)	50 მანეთი	—
027875 191*)	300 მანეთი	—
027883 177*)	80 მანეთი	—
027885 292*)	30 მანეთი	—
027902 291*)	90 მანეთი	—
027908 291*)	800 მანეთი	—
027918 468*)	მტვერსასრუტი „ურალი"	59—00
027938 490*)	ახი ლატარიის ბილეთი	80—00
027945 442*)	70 მანეთი	—
027951 348*)	500 მანეთი	—
027987 380*)	სარეცხი მანქანა „მალიუტკა"	88—00
027990 259*)	150 მანეთი	—

შენიშვნა: ლატარიის ამ სერიის ბილეთებს 1499 ნომერს ხვდა 1 მანეთი მოგება თითოეულს.

მოგებაზე — „100 ლატარიის ბილეთი" გაიცემა მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის ფულისა და ნივთების ლატარიის ბილეთები.

ეს ცხრილი არის ოფიციალური დოკუმენტი, რომლის მიხედვით ნივთმოგებანი და ფულადი მოგებანი გაიცემა გაზეთის მორიგი ნომრის ადგილზე მიღების შემდეგ.

მოგებათა მიღების წესი

1. ლატარიის ბილეთის მფლობელს, რომელსაც ნივთმოგება ხვდა, თავისი სურვილისამებრ შეუძლია მოგებული ნივთის ღირებულება ნაღდ ფულად მიიღოს.

ლატარიის ბილეთის ფულადი მოგება, მფლობელთა სურვილით, მოგებული ნივთის ნაცვლად 200 მანეთამდე (ჩათვლით) ღირებულება შეუძლიათ მიიღონ საქართველოს ნებისმიერი შემნახველი ბანკის დაწესებულებებში, 200 მანეთზე მეტ მოგებას 1100 მანეთის ჩათვლით გასცემენ შემნახველი ბანკის განყოფილებები და მათი ფილიალები, სადაც ორი და მეტი თანამშრომელია.

2. მოგებულ ნივთებს ლატარიის ბილეთების მფლობელთ აძლევენ ან უგზავნიან მხოლოდ ქ. თბილისის მაღაზიები.

მოგებამხვედრილი ლატარიის ბილეთებით ყველა მარკის ავტომანქანების გაცემას წარმოებს ქ. თბილისში.

ლატარიის ბილეთები იმ მოგებებით, რომლებიც ქ. თბილისის მაღაზიების მეშვეობით უნდა გაიგზავნოს, წარედგინება შემნახველი ბანკის განყოფილებებსა და მათ ფილიალებს, სადაც ორი ან მეტი თანამშრომელია. ამასთან ლატარიის ბილეთების მფლობელი აცნობებს გვარს, სახელს, მამის სახელსა და თავისი ბინის ზუსტ მისამართს.

3. მოგებულ ნივთებს მაღაზიები გასცემენ მას შემდეგ, როცა მოგებამხვედრილი ლატარიის ბილეთი შემოწმდება შემნახველი ბანკის დაწესებულებებში.

4. თუ ლატარიაში გათამაშებულ ცალკეულ საგნებს წარმოება აღარ უშვებს, საგნის ღირებულება მოგებამხვედრილი ლატარიის ბილეთის მფლობელს ნაღდ ფულად მიეცემა.

5. ლატარიის ბილეთები, რომელსაც მოგება ხვდა, შეგიძლიათ წარადგინოთ განაღდებლად ან მოგებული ნივთის მისაღებად 1992 წლის 30 ივნისამდე (ჩათვლით). ამ ვადის გასვლის შემდეგ ლატარიის ბილეთი ძალას კარგავს და განაღდებლად აღარ მიიღება.

შენიშვნა: სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში მოწყობილი ფულისა და ნივთების ლატარიის ბილეთების მფლობელთ შეუძლიათ თავიანთი ბილეთები შეამოწმონ მოგებათა ცხრილებით და მიიღონ ფულადი მოგება ან ფული მოგებული ნივთის ნაცვლად ქ. თბილისის დიდუბის რაიონის, აგრეთვე ქალაქების — სოხუმის, ბათუმის, გორის, რუსთავის, ქუთაისის, ზუგდიდის, წყალტუბოს, ფოთის და გაგრის შემნახველი ბანკის განყოფილებებში.

ლატარიის ბილეთების შემოწმება შეიძლება აგრეთვე ქ. თბილისის ყველა შემნახველი ბანკის განყოფილებებში, აგრეთვე სხვა დიდი ქალაქების შემნახველი ბანკის განყოფილებებში.

კომისიის თავმჯდომარე — ქ. ტყიბულის პრეფექტის მოადგილე — ო. ცინცაძე,

თავმჯდომარის მოადგილე — საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტროს ფინანსებისა და ფულის მიმოქცევის მთავარი სამმართველოს წამყვანი სპეციალისტი — თ. ფანოზიშვილი,

თავმჯდომარის მოადგილე — ქ. ტყიბულის საფინანსო განყოფილების გამგის მოვალეობის შემსრულებელი — მ. ჩხეიძე,

პასუხისმგებელი მდივანი — საქართველოს რესპუბლიკის შემნახველი ბანკის გამგეობის განყოფილების უფროსი — ზ. ჩიტალაძე.

რეკლამა

კავკასიის ბირჟა

თქვენ გახდებით დიპლომირებული მენეჯერი

თუ გაქვთ 9-11 კლასის განათლება

სააქციონერო საზოგადოება „კავკასიის ბირჟასთან" არსებული თბილისის ბიზნესის კოლეჯი

აცხადებს მიღებას 1991-1992 სასწავლო წლისათვის ქართული და რუსული განყოფილებების შემდეგ სპეციალობებზე.

საბირჟო საქმე (დღის და საღამოს სწავლება).

სამეწარმეო საქმიანობა (დღის და საღამოს სწავლება).

საქალაქო მეურნეობის ეკონომიკა და მართვა (დღის სწავლება).

საყოფაცხოვრებო მომსახურების ეკონომიკა და მართვა (დღის სწავლება).

საბუღალტრო აღრიცხვა, სამეურნეო საქმიანობის კონტროლი და ანალიზი ბიზნესის სფეროში (დღის და საღამოს სწავლება).

კოლეჯის დამთავრების შემდეგ თქვენ გახდებით მაღალკვალიფიციური სპეციალისტი ბიზნესის სფეროში — დიპლომირებული მენეჯერი არჩეული სპეციალობის მიხედვით.

ზოგადსაგანმანათლებლო და სპეციალური საგნების გარდა თქვენ შეისწავლით საბაზრო ეკონომიკის საფუძვლებს, ბიზნესის ხელოვნებას, მარკეტინგს, მენეჯმენტს, ინფორმატიკას, გაძლიერებულად უცხო ენას, აუცილებელ იურიდიულ დისციპლინებს, საქმიანი ურთიერთობის ტექნიკას და ტაქტიკას, თანამედროვე მენეჯერის ფსიქოლოგიას.

კოლეჯი აღჭურვილია უახლესი კომპიუტერული და აუდიო ვიზუალური საშუალებებით. თქვენ საფუძვლიანად შეისწავლით გამოთვლითი ტექნიკის გამოყენების პრაქტიკულ ჩვევებს.

„კავკასიის ბირჟა" მთელი სწავლის პროცესში დაგეხმარებათ პრაქტიკულად დაეუფლოთ ბიზნესის საიდუმლოებას, დაესწრებით აუქციონებს, საქმიან თამაშებს, გარიგებებს და სხვა. თქვენ იქნებით მათი წამყვანი სპეციალისტების ყურადღების ქვეშ.

წარმატებით სწავლისას თქვენ გაივლით სტაჟირებას მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებში. სწავლის წარჩინებულნი მიიღებენ სტიპენდიას.

კოლეჯში ასწავლიან უმაღლესი სასწავლებლებიდან და აკადემიის სისტემიდან მოწვეული პროფესორ-მასწავლებლები, მეცნიერებათა კანდიდატები და დოქტორები, სააქციო საზოგადოება „კავკასიის ბირჟისა" და შესაბამისი დარგების პრაქტიკოსი-სპეციალისტები.

კოლეჯში მიიღებიან საშუალო (II კურსზე) და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების 9 კლასის (I კურსი) განათლების მქონე პირები მათი ასაკის მიუხედავად.

სწავლის ხანგრძლივობა საშუალო განათლების მქონე პირთათვის 1 წელი და 10 თვეა, 9 კლასის კურსდამთავრებულთათვის 2 წელი და 10 თვე.

ჩარიცხვა მოხდება გასაუბრების შედეგად მიღებული მონაცემების საფუძველზე.

სწავლის ფასია 3 ათასი მანეთი ყოველწლიურად. სწავლის საფასურის გადახდა შეიძლება მოხდეს საწარმოების, ორგანიზაციებისა და სხვა იურიდიული პირების მიერ გადარიცხვის წესით, აგრეთვე ინდივიდუალურად ნაღდ ანგარიშზე.

კოლეჯში სწავლის მსურველებმა უნდა წარმოადგინონ:

განცხადება კოლეჯის დირექტორის სახელზე; ცხრა კლასის განათლების მოწმობა (I კურსზე შემსვლელთათვის); საშუალო განათლების დოკუმენტი (II კურსზე შემსვლელთათვის); ცნობა ჯანმრთელობის შესახებ (ფ. 086 უ); ფოტოსურათი (3X4).

საბუთების მიღება იწარმოებს 20 ოქტომბრამდე 11 საათიდან 17 საათამდე ყოველდღე, გარდა კვირისა. სწავლა დაიწყება 25 ოქტომბერს.

ცნობებისათვის დარეკეთ: 38-46-90.

ჩვენი მისამართი: თბილისი, ვაჟა-ფშაველას 72, „კავკასიის ბირჟა".

თბილისის ბიზნესის კოლეჯი.

ხელმძღვანელთა, სპეციალისტთა და კერძო პირთა საყურადღებოდ!

თქვენ შეიძინეთ იმპორტული დანადგარები...

თქვენ ასრულებთ საექსპორტო შეკვეთას...

თქვენ ამუშავებთ სამეცნიერო თემას, რომელიც საჭიროებს უცხოური წყაროების გამოყენებას...

თქვენ მიემგზავრებით საზღვარგარეთ...

ესე იგი თქვენ გესაჭიროებათ თარგმნა თქვენს განკარგულებაში მყოფი მასალების და დოკუმენტების ქართულ, რუსულ ან უცხოურ ენებზე.

სტატიის, მოხსენების, ბროშურების, ფირმის კატალოგების, ხელშეკრულებების, წესდების, გასამგზავრებელი დოკუმენტების, სხვა სამეცნიერო-ტექნიკური ლიტერატურის თარგმნას ქართულ, რუსულ და ქართულიდან, რუსულიდან უცხოურ ენებზე თქვენი შეკვეთით კვალიფიცირებულად შეასრულებს

„ტექინფორმი"

ჩვენი მისამართია: თბილისი, კოსტავას 47, ტელ: 36-51-24.

მთარგმნელთა საყურადღებოდ!

„ტექინფორმი" იწვევს სამუშაოდ კვალიფიცირებულ მთარგმნელებს უშტატო სამუშაოზე. ანაზღაურება ხელშეკრულებით.

მიმართეთ მისამართით: თბილისი, კოსტავას 47, მე-6 სართული, ოთახი 4, ტელ. 36-51-24.

შესანახად მიიღება საწვავი

საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის სამინისტროს, რესპუბლიკის სხვადასხვა რეგიონებში გააჩნია საშუალება საწვავის შესანახ რეზერვუარებში მიიღოს სხვადასხვა სახის საწვავი შემდეგი რაოდენობით:

საავტომობილო ბენზინი 22600 ტონა.

დიზელის საწვავი 15600 ტონა.

საავიაციო ნავთი 18000 ტონა.

საწვავის რეზერვუარების გამოყენების მსურველებს შეუძლიათ მიაკითხონ ტრანსპორტის სამინისტროს მისამართით: ქ. თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ. № 12. ტელ: 36-45-55; 38-81-55; 38-47-72.

ქალიშვილებო!

სასწავლებლად გიწვევთ მსუბუქი და საფეიქრო მრეწველობის უმაღლესი პროფესიული სასწავლებელი (ყოფილი № 86 სასწავლებელი)

სასწავლებელი ამზადებს მსუბუქი და საფეიქრო მრეწველობის ფართო პროფილის სპეციალისტებს:

1. მქსოველებს.
2. ტრიკოტაჟის მქსოველებს.
3. მრთველებს.
4. მკერავებს.

ძირითად პროფესიასთან ერთად მოსწავლეები უფასოდ შეისწავლიან: კოსმეტიკას, ინდივიდუალურ ჭრა-კერვას, ხალიჩების ქსოვას, თექის მოთელვას, ხელითა და საოჯახო მანქანით ქსოვას, ქსოვილის ღებვის ხალხურ მეთოდებს, აგრეთვე მიიღებენ ზოგად მუსიკალურ ცოდნას (სიმღერა, ცეკვა, ხალხურ საკრავებზე დაკვრა).

საოჯახო სამედიცინო განათლებას.

სასწავლებელში მიიღებიან მოსწავლეები არასრული და სრული საშუალო განათლებით. სწავლება განხორციელდება ორ ეტაპად.

I ეტაპზე სწავლების ვადა ორი წელია: 9 კლასის განათლების მქონე მოსწავლეები საშუალო განათლებასთან ერთად მიიღებენ პროფესიას შესაბამისი თანრიგით.

II ეტაპზე სწავლების უფლება ეძლევათ I ეტაპის მაღალი აკადემიური მოსწრების მქონე კურსდამთავრებულებს (სწავლების ვადა ორი წელია).

II ეტაპის დასრულების შემდეგ მოსწავლე იღებს საფეიქრო წარმოების უმცროსი ინჟინრის წოდებას.

სწავლების I ეტაპის კურსდამთავრებულებს მიეცემათ დიპლომი საშუალო განათლებისა და პროფესიის მიხედვით გარდა იმ კურსდამთავრებულებისა, რომლებიც სწავლას გააგრძელებენ II ეტაპზე.

II ეტაპზე სწავლება განხორციელდება შესაბამისი უმაღლესი სასწავლებლის მსუბუქი მრეწველობის ფაკულტეტების სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების საფუძველზე დამუშავებული სპეციალური პროგრამით, ამასთან ერთად საწარმოო სწავლების II ეტაპის კურსდამთავრებულებს მიეცემათ დიპლომი მსუბუქი მრეწველობის უმცროსი ინჟინრის წოდებით (ფართო პროფილით). სასწავლებელში მიიღებიან მოსწავლეები რაიონებიდან სათანადო მომართვით და მისი დამთავრების შემდეგ განაწილებული იქნებიან შესაბამისი რაიონების მიხედვით.

სწავლების პროცესში მოსწავლეებს მიეცემათ სტიპენდია 40 მანეთი, ფრიადოსნებს 50 მანეთის ოდენობით, ერთჯერადი კვება და ჩაცმა უფასოდ, აგრეთვე გამომუშავებული თანხის 50 პროცენტი. საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულებისათვის სწავლების ვადა 10 თვეა, ეძლევათ სტიპენდია 80 მანეთი, ფრიადოსნებს 100 მანეთი. გარდა ამისა, ხელშეკრულების საფუძველზე წარმოება გადაუხდის 40 მანეთს, აგრეთვე მიიღებენ გამომუშავებული თანხის 50 პროცენტს. კერვის სპეციალობის ჯგუფები ისწავლიან და საწარმოო პრაქტიკას გაივლიან კოსტავას ქ. № 41-ში ყოფილი აბრეშუმის ფაბრიკის ტერიტორიაზე. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ განაწილებული იქნებიან სამკერვალო ფაბრიკა „ამირანში".

სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ, მოსწავლეები უზრუნველყოფილი იქნებიან სამუშაოთი იმ საწარმოთა მიერ, რომელთათვისაც განხორციელდა მათი მომზადება ხელშეკრულების საფუძველზე. მათ ეძლევა უფლება სწავლა გააგრძელონ ნებისმიერ უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებელში, უშუალოდ სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ.

საჭიროა წარმოადგინოთ.

1. განცხადება;
2. დაბადების მოწმობა;
3. ატესტატი;
4. ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან;
5. ცნობა ჯანმრთელობის შესახებ (ფორმა № 286);
6. ფოტოსურათი (ზომით 3/4) 4 ცალი.

განცხადებების მიღება წარმოებს ყოველდღე 9 საათიდან 17 საათამდე.

ჩვენი მისამართია: თბილისი, დავით გურამიშვილის გამზირი № 108, ტრანსპორტი: ტრამვაი № 11, ავტობუსი №№ 9, 11. სამარშრუტო ტაქსი: №№ 11, 12. ტელეფონები: 62-52-16, 62-41-89.

კოსტავას ქუჩა № 41. ტელეფონი: 99-81-42.

დირექცია

თბილისის 51-ე პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებელი

აცხადებს მოსწავლეთა მიღებას 1991-92 სასწავლო წლისათვის. სასწავლებელში მიიღებიან საშუალო და არასრული საშუალო განათლების მქონე ვაჟები და ქალიშვილები 15-დან 30 წლამდე შემდეგ სპეციალობებზე:

რადიო-ელექტრონული აპარატურის და ხელსაწყოების მემონტაჟე;

ელექტრო დანადგარების შემკეთებელი ზეინკალ-ელექტრიკოსი; (ფართო პროფილით: ავტომანქანების, ტრანსფორმატორების და სამრეწველო დანადგარების ელექტრომოწყობილობის ცოდნით);

ზეინკალ-ელექტრომემონტაჟე;

პლასტმასის ნაკეთობათა მწნეხავი;

ავტომანქანების შემკეთებელი ზეინკალი.

სწავლის ხანგრძლივობა 10 თვეა.

მოსწავლეები მიიღებენ სტიპენდიას 36 მანეთს და 40 მანეთს კომპენსაციას, აგრეთვე საწარმოო პრაქტიკის დროს გამომუშავებული თანხის 50%-ს. ფრიადოსნები მიიღებენ 25%-ით გადიდებულ სტიპენდიას.

კურსდამთავრებულები განაწილდებიან საწარმოო გაერთიანება „ელექტროაპარატსა" და მის დაქვემდებარებაში შემავალ კასპის „ელექტროაპარატის" ქარხნებში, აგრეთვე რესპუბლიკაში არსებულ სსრ კავშირის ელექტროტექნიკური მრეწველობის სამინისტროს სისტემის საწარმოებში.

რესპუბლიკის რაიონებიდან სასწავლებლებში ჩაირიცხებიან მიმართვებით: გამოგზავნილი ახალგაზრდები, რომლებიც დამთავრების შემდეგ განაწილდებიან საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სწავლების დრო ითვლება უწყვეტ სამუშაო სტაჟად.

განცხადება შეტანილი უნდა იქნეს დირექტორის სახელზე შემდეგი საბუთების თანდართვით:

სრული და არასრული საშუალო განათლების ატესტატი (დედანი); დაბადების მოწმობა; ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან; სამი ცალი ფოტოსურათი (ზომით 3X4); სამედიცინო ცნობა (ფორმა № 086); ავტობიოგრაფია.

სასწავლებელში შემსვლელნი პასპორტს, მიწერის მოწმობას ან სამხედრო ბილეთს წარმოადგენენ პირადად.

საბუთების მიღება და დაწვრილებითი ცნობების გაგება შეიძლება ყოველდღე, დილის 9 საათიდან, საღამოს 5 საათამდე.

სასწავლებლის მისამართია: თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 5 (ყოფილი მაგნიტოგორსკის ქ.) (კინოთეატრ „საქართველოსთან").

ტელეფონი: 66-18-29; 66-96-18.

დირექცია

საინფორმაციო სარეკლამო სააგენტო „ამარტი"